

DOMOLJUB

Ishaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Koročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 18.

V Ljubljani, dne 4. maja 1911.

Leto XXIV.

Ljubljana uči.

Naši ljudje po deželi so večkrat nejevoljno gledali proti Ljubljani, češ, na kmetih pač zmaguje naša stranka, v Ljubljani pa nikamor ne more. Zadnja leta res nismo imeli nobenega svojega pristaša v mestnem občinskem zastopu in pri vseh volitvah v deželni in državni zbor so liberalci dobili večino. Zdelo se je, kakor bi se v Ljubljani nič ne delalo. To pa ni bilo res. Med delavci, obrtniki in drugimi meščani je naša stranka marljivo zbirala svoje somišljenike in z resnim trudom je od dne do dne večala njihovo število. Voditelji naše stranke na kmetih so tudi v Ljubljani skrbeli, da se je širila S. L. S. vključno nepopisnim težavam, ki jih ima delo krščanskih strank v vsakem večjem mestu. V takem mravljišču se stekajo ljudje od vseh krajev, in ne vedno najboljše. Posamnik je v velikem mestu mnogi bolj skrit, nepoznan in zato tudi mnogo prostejši. Priložnosti za razne neumnosti, zapravljanje in popivanje je tam veliko več nego na kmetih. Razloček med ljudmi v premoženju in v izobrazbi je neizmerno večji, nego na vasi, ali v malih mestih, zato je tem težje spraviti ljudi pod en klobuk. V velikih mestih izhajajo časopisi, izlahka se dobe vsakovrstni spisi in knjige. Med njimi je vse polno izmečka. Priložnost zapelje marsikoga, da se uda slabemu šerilu in s tem krene na napačna pota. Zveza duhovnikov z ljudmi je po velikih mestih, kjer so velike fare, mnogo bolj ohlapna, nego na kmetih. Splošna navada, dobri duh, ki obvladuje celo faro, pritegne na kmetih tudi take, da grede k božji službi in izvršujejo verske dolžnosti, ki bi jih sami od sebe kmalu opustili. V mestih ni tega in prav lahko

se človek odvadi cerkvi in s tem polagoma vsemu verskemu življenju. Socialna demokracija združuje delavsko ljudstvo in ga uri v boju proti veri in cerkvi; mlačna, že z visokih šol sem večinoma veri odtujena gospoda ima pa tudi svoje organizacije, ki delujejo v ravno tistem zopernem duhu. Zato se ne smemo čuditi, da po vseh večjih mestih, razen Dunaja, kjer je rajni dr. Lueger ustanovil tako mogočno krščansko-socialno stranko, zmagujejo socialni demokratje, oziroma liberalci.

Že leta 1907 se je ob volitvah v državni zbor pokazalo, da imamo v Ljubljani lepo število svojih pristašev. Zdaj na belo nedeljo, ko se je prvič volilo po novem volivnem redu v občinski zastop, se je pa sijajno izpričalo, kako napredujemo. Tretjina ljubljanskih volivcev je že danes v taboru S. L. S. in samo z največjo silo so liberalci topot dobili še pol glasa večine; izmed 45 jih imajo 23. »Domoljub« je o teh volitvah poročal že zadnjič in tudi danes na drugem mestu govori o tem. Zdi se nam pa vključno temu potrebno, da dve naši reči, ki sta za našo politiko posebnega pomena, tukaj pribijemo:

1. Liberalci nimajo v Ljubljani večine volivcev za seboj. Pri volitvah na belo nedeljo, ki so pri njih volili vsi nad 24 let stari moški, so dobili nad 500 glasov manj od polovice vseh oddanih glasov. Naši pristaši naj si to dobro zapomnijo, če se pridejo liberalci kam ponujati na kmete, ali če bi liberalci na kmetih hoteli pri takih volitvah kaj rogoviliti. Poreko naj jim: »Pojte v Ljubljano! Tam ste imeli vse v rokah in sedaj nimate več niti polovice ljudstva. Tam ste edini imeli svojo moč v rokah. Ljudje so pa spoznali, da ste za nič in vas ne marajo. Ali naj vam zdaj, ko vas iz Ljubljane podijo, odpiramo

kmečke občine? Ali naj vam zdaj kmetje zaupajo, ko ste v tistem mestu, kjer vas najbolj od blizu poznajo, izgubili vse zaupanje?»

Še nekaj! Kdor prebira liberalne časopise in jim količkaj verjame, mora misliti, da je Ljubljana popolnoma nepremagljiva liberalna trdnjava. Tako, kakor liberalci, se ne zna nihče bahati. Uspeh zadnjih volitev kaže, kako debele in predrzne so njihove laži. Kdor se neče dati zmešati, naj jim pokaže fige.

2. V Ljubljani so prvič volile naravnost brez pooblastil ženske volivke. Zanje ne velja sicer splošna volivna pravica; volile so le davkopllačevke in učiteljice na javnih šolah, toda že ob ti priliki se je pokazalo, kako globoko se vname tudi ženska za politično vprašanje. Vključno liberalnemu nasilstvu, ki je naravnost divje rohnelo, zlasti proti redovnicam, ki so tudi morale vsled volivne dolžnosti, kolikor jih je bilo v volivnem imeniku, priti volit, se je veliko število žensk sijajno izkazalo. Ženska ni slabša od možaka, ko se gre za obrambo naših načel; nasprotno vname, ki se je pokazala v Ljubljani, osramoti marsikakega mrzlega možaka. Za državni zbor ženske nimajo pravice. Kakor so pa mnoge ljubljanske gospe in delavke, ki same niso imele volivne pravice, delale in agitirale za našo stranko, tako se bo brez dvojbe zgodilo tudi sedaj ob državnoborskih volitvah. Prepričani smo, da bodo naša dekleta in naše žene posnemale lep izgled svojih ljubljanskih tovarišic.

Političen pregled

POGAJANJA O VOJAŠKEM KAZENSKEM REDU MED NAŠO IN OGRSKO VLADO — KONČANA.

Avstrijsko c. kr. ministrsko predsedstvo nam javlja: Pri zadnjem nedeljskem posvetovanju, ki so se ga udeležili vojni minister baron Schönaich, ministrska predsednika grof Khuen in baron Bienerth, justični minister dr. Szekely in vitez pl. Hochenburger, ogrski državni tajnik pl. Tory in generalni načelnik avditor Falk, so se končala pogajanja o vojaškem kazenskem redu, o katerih smo že zadnjič poročali. Vladi sta se medsebojno popolnoma sporazumeli in še je končno določilo doslej še neugotovljeno besedilo.

JULIJSKI PROGRAM NOVEGA DRŽAVNEGA ZBORA AVSTRIJSKEGA.

Načrt za julijsko zasedanje državnega zbora je že precej dogotovljen. Obe zbornici bosta imeli le kratko poletno zasedanje, ki bo trajalo tri dni. Zbornica se bo konstituirala, izvedla začasno volitev predsedstva, storila obljube, izvolila najvažnejše odseke in delegacije, na kar polagata krona in vlada največjo važnost. Če se to gladko reši, se pošlje zbornica z dietami na počitnice in se snide šele po jesenskem zasedanju delegacij k trajnemu delu. Gosposki zbornici se predstavi predsedstvo, v katerem bodo, kakor dozdej, knez Alfred Windisch-Graetz, Alojzij Schönberg Hartenstein in Maks Egon Fürstenberg. Ne misli se zopet poveriti prejšnje mesto v predsedstvu gosposke zbornice knezu Auerpergu, ki se zopet povrne v gosposko zbornico, ker ne namerava več kandidirati v kočevskem volivnem okraju.

NAPOVEDANO IN ODPOVEDANO POTOVANJE SRBSKEGA KRALJA V BUDIMPEŠTO NA OBISK NAŠEGA CESARJA.

Srbski kralj Peter je nameraval obiskati našega cesarja v Budimpešti. Ko je bilo že vse dogovorjeno, je pa obisk naenkrat moral izostati vsled hripavosti našega cesarja. Mnogo se je pisalo v Srbiji o tem obisku. Avstriji sovražno srbsko časopisje je bilo vsled tega obiska silno ogorčeno, ker bi se s tem utrdilo prijateljstvo med obema državama. In ko je bil obisk naenkrat odpovedan, so zopet prišla na dan razna ugibanja, da so te odpovedi krive nejasne politične razmere. Toda, da je odločitev povzročila zgolj skrb za cesarjevo zdravje, dokazuje obžalovalna cesarjeva izjava, o katere istinosti ni dvoma. Zanimivo je, kako se je o odpovedanem obisku srbski kralj sam izjavil. Rekel je med drugim ob sprejemu več časnikarjev: Zelo me je užalostilo, ker je moral izostati moj napovedani obisk pri vzvišenem vladarju mogočne sosedne monarhije z ozirom na vladar-

jevo zdravstveno stanje. Gotovo pa upam, da obiščem avstrijskega cesarja ob ugodnejšem trenutku. Ne more se tajiti, da nekaterim vročekrvnim mladim ljudem moje nameravano potovanje v Budimpešto ni ugajalo, a verujete mi, da to ni mnenje srbskega ljudstva, ki ga zaradi politične korektnosti in zdržnosti visoko cenim.

Bržčas obišče srbski kralj našega cesarja meseca septembra na Dunaju. Pogajanja glede tega so se že začela.

VSTAJA V ALBANIJI.

Albanci nadaljujejo svoje boje s Turki. Značilno je, kako se je laški vstaški poveljnik izjavil o vstaji: »Nočem peljati svojih ljudi v gotovo smrt. Dokler se pojavi vstaja le tu in tam in dokler ostane Srednja Albanija mirna, toliko časa ni misliti na pomoč vstaškim Albancem. Danes v Albaniji ni tako hudo, kakor se splošno sodi. V dosedanjih bojih so izgubili Albanci 60, Turki pa 170 mož. Če se razširi vstaja tudi po Srednji in Južni Albaniji, takrat nastopim. Vlada me ne bo mogla ovirati, ker nima nobene pravice, zabraniti državljanu tisti način smrti, ki mu najbolj ugaja. V Albanijo bi se ne vozili v skupinah, marveč posamezno. Kadar smo pa v Albaniji, nam nihče ne more braniti, da storimo svojo dolžnost. Vsak dan se večja število prostovoljcev. Celotna dva moža papeževe švicarske garde sta se prijavila. Odzdej naprej pa do srede majnika ne izpregovorim nobene besede več.«

Dne 27. aprila se je med Albanci in Turki vnel boj pri Gropi, ki se je končal z velikim porazom Turkov. Vstaši so zasedli vse turške postojanke in vzeli Turkom 50 pušk.

Vsled albanske vstaje je tudi črnogorski kralj prišel v nesporazum s Turki. Objavil je sledeče: »Ljubim red in mir in upam, da napravi turška vlada zopet red v obmejnem ozemlju. Črnogorska vlada se sama sicer ne vmešava, a človekoljubje ji narekuje, da pomaga albanskim beguncem. Upam, da v primerni obliki mladoturška vlada zatre upor.«

Kako se bo vstaja še dalje razvijala, bomo videli.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA PORTUGALSKEM.

Naravnost nečuvne stvari si upajo uprizarjati svobodomiselnih portugalski prekucuh.

Prva stvar, ki jo hite izvajati portugalski svobodomiselnih republikani, je ločitev cerkve od države. Evropsko svobodomiselnost se bistveno loči od ameriškega republikanskega svobodomiselnosti, ki pozna svobodno cerkev v svobodni državi, medtem ko v evropsko svobodomiselnost od Voltairjevih in Jožefovih časov sem dela zgolj na to, da obstojaj v svobodomiselnih državah zasužnjena cerkev. Tak duh preveva tudi portugalsko postavo o ločitvi cerkve od države. Ta postava, vredna portugalskih svobodomiselnih morilcev,

ureja javno bogočastje po dobredelnih občinskih skupinah, ki morajo biti odobrene po vladi. V župne komisije ne smejo biti izvoljeni duhovniki in nima jo nikakega vpliva na vodstvo in na upravo tistih družb, ki jim je poverjeno bogočastje. Brez dovoljenja justičnega ministra se cerkve ne smejo prodati in ne smejo najeti posojila, čez 99 let pa postanejo last države. Prepovedano je napraviti kako versko znamenje na javnih spomenikih, kakor tudi na fasadah zasebnih hiš, izvenzemski pokopališč. To pomenja, da se odpravijo vsi križi, vse kapelice in podobe svetnikov na zasebnih hišah. Cerkev jezuitov je oblast zaplenila in se ne smejo več uporabljati za bogočastje. Portugalskim katoliškim državljanom je prepovedano v Rimu študirati bogočastje, medtem ko smejo študirati v inozemstvu protestantski pastirji. Prepovedano je objavljati brez posebnega dovoljenja justičnega ministrstva pastirske liste, enciklike itd. Policijskemu nadzorstvu so podvržena semenišča, natančno so celo določili, kako se sme zvoniti in postavno dovolili duhovščini se ženiti. O, kolika sužnjost v imenu svobode in svobodne misli in to v prosvitljenem 20. stoletju! — V Lizboni se je zbrala duhovščina, da zavzame proti novi postavi o ločitvi Cerkve in države svoje stališče. Duhovščina je sklenila svoje in cerkvene pravice in svobodo izvrševanje bogočastja z vsemi silami braniti. V kratkem se pod predsedstvom patriarha zberejo vsi portugalski škofje, ki bodo svoje sklepe predložili sv. Očetu.

VZNEMIRLJIVA POROČILA IZ MANDŽURIJE. — RUSKI VOJNI MINISTER ODPOTOVAL V MANDŽURIJO.

Iz Peterburga se poroča, da dohajajo iz Mandžurije tako vznemirljiva poročila, da se je posvetoval ruski ministrski svet o položaju in izjavil, da je položaj v Mandžuriji siten, a da ne kaže spuščati se v pustolovska podjetja. Iz Kirina se pa poroča, da so pozvali Kitajci vlado, naj odločno dela na to, da se vedno večji vpliv Rusije in Japonske v Mandžuriji omeji. Kako da je položaj resen, se razvidi, ker je car ukazal ruskemu vojnemu ministru, da naj odpotuje v Mandžurijo, da organizira ruske vojake. Tudi v Tokiu so vznemirjeni, ker je kitajska vlada imenovala za generalnega guvernerja Mandžurije Japoncem sovražnega Hae-Er-Hsuna.

FRANCOZI VDEREJO V MAROKO.

Maroko tvori preporno točko, zemljo, ki bi jo radi imeli Francozi, Španci, morebiti pa tudi Nemci ali Angleži in Lahi. Francozom gre največ za to, da zadobe vedno večji vpliv v deželi. Tisti, ki so lačni maroške zemlje, zato neprestano nete upore, da dobe priliko posredovati, braniti svoje podanike, v resnici pa, da dobe povod zasesti deželo. Od zasedanja do polastitve je pa en sam korak, vprašanje časa. Zdej se poroča iz Maroka o novih puntih. Fran-

ozi so zato sklenili, da odpošljejo 10.000 mož v Maroko. Ta odločni francoski korak je najbolj nevšečen Španem. Nemci Francozom zdaj ne bodo zagajali, niti na to nihče ne misli, da se podaljša v Algecirasu za pet let sklenjena pogodba. Francozi so zdaj vse dobro pripravili, da zasedejo trajno Maroko. Iz Maroka samega se poroča o vredno novih bojih med Maročani. Proglasen je bil zopet v Mekmecu novi sultan, Mulej Cin, brat sultana Mulej Hafida.

ANGLEŠKI SVETOVNI VELIKAN NA LONČENI PODSTAVI.

Angleška zbornica se je te dni pečala nekaj ur z razmerami svojih kolonij, ki so zelo samostojne. Gre se za to, kakšno stališče da naj zavzamejo v mednarodnih zadevah. S tem vprašanjem se bo pečala tudi državna konferenca, ki jo sklicuje meseca majnika angleški ministrski predsednik. Samoupravne angleške kolonije Kanada, Avstralija, Nova Zelandija in Južna Afrika so se zadnja leta notranje tako uredile in utrdile, da so pričele obratovati svojo pozornost tudi na mednarodne zadeve, ker se notranje rešujejo avtomatično. Najbolj se to kaže v Kanadi. Kanadska vlada se je namreč o naseljevanju Japoncev naravnost pogajala v Tokiju in sklenila s Francosko in Nemčijo trgovinski pogodbi, z Zjedinenimi državami pa medsebojno pogodbo, kar je zelo polilo imperialiste. Tudi avstralska vlada kljub želji angleških politikov zelo odločno nastopa proti naseljevanju Indijcev, ki so celo angleški podaniki. Kolonije nočejo več prispevati za angleško vojno brodogradnjo in grade lastne vojne ladje, ki jim ne bo poveljevala angleška admiraliteta. Državna enota, kakor jo je želel Chamberlain, seveda zato trpi, in to tembolj, ker se veličanske angleške kolonije po zgledu Zjedinenih držav osvoje, kadar to hočejo.

KANDIDATJE S. L. S. ZA DRŽAVNI ZBOR.

1. Franc Demšar.
2. Jožef Gostinčar.
3. Janez Hladnik.
4. Franc Jaklič.
5. Evgen Jarc.
6. Dr. Janez Krek.
7. Franc Povše.
8. Jožef Pogačnik.
9. Dr. Ivan Šusteršič.
10. Dr. Ignacij Žitnik.

Razen župnika Hladnika, ki kandidira namesto dr. Hočevarja, so vsi kandidati bivši državni poslanci.

LISTEK

Krmar Milanovič.

Prosto po Russellovem romanu
»Krmar Holdsworth«.

(Dalje.)

»Ne, ne, župnik zdaj ne sme priti! Nikakor ne, mamica!« je prosila Vida, »zdaj moram jokati. Ko enkrat Ivo odide, se bom pa pomirila in ne bom na ničesar drugega mislila, kakor na oni srečni čas, ko se mi mož zopet povrne. Dokler ga pa vidim pred seboj in vem, da mu jutri v tem času več ne bom mogla zreti v obraz, pa res ne morem drugače kakor da jokam; res, nič drugega ne morem početi zdaj, ljuba mamica!«

»Nikar vendar, moje dete! Da, ko bi ga tvoje solze mogle pridržati; toda od njegove dolžnosti ga vendar ne morejo in ne smejo odvrniti tudi solze. Le pomiri se! Kakor ti mora on pomagati nositi tvoje bolečine in tvojo žalost, tako si mu pa tudi ti dolžna, da mu lajšaš njegove bolesti in da mu ne obtežuješ po nepotrebnem slovesa. Poglej vendar, kako žalostno se ozira nate, ker ne maraš poslušati njegovih besedi, s katerimi te skuša tolažiti.«

»Svojo desnico bi rad žrtvoval, samo da bi Vidi mogel prihraniti te solze; toda nemara ji ravno solze utešijo bol. Saj se ji bodo sčasoma oči zopet posušile, zakaj vedno si bo lahko rekla, da je vsaka ura, ki bo prešla, odkar jo bom zapustil, vedno bližje poletju in torej tudi najinemu svidenju.«

»Toda leto je vendar tako dolgo,« je zopet začela tožiti mlada žena. »Štirikrat tako dolgo je, kakor ti meseci, ki sva jih do sedaj skupaj preživela, in vendar se mi zdi, da sva bila že zelo dolgo skupaj, Ivo! — Babica ne pozna nevarnosti morja. Nikdar ji nisi pripovedoval o njih, kakor si to storil meni. Še se spominjam, kako si mi pripovedoval, da se včasih ladja razbije, da večkrat pade kaka oseba čez krov v morje, da se ladja lahko vname in zgori in se pri tem nobena živa duša ne more rešiti.«

»No, no, to je vse prav in res, toda vselej sem tudi pristavil, da morje ni nič bolj nevarno kakor suha zemlja. Če že hočemo govoriti o tem, nevarnosti je povsod dosti. Ali ni res tako, mamica?«

»Seveda, seveda,« je stokala stara gospa, »smrt nas tudi na suhem lahko kaj hitro doleti. Danes meni, jutri tebi, pravi pregovor in res je tako.«

»Prav res, mamica,« ji je pritrdil Ivo. »Upam si celo trditi, da se več nesreč priglodi na suhem kakor na morju. Toda čemu govoriti zdaj o smrti? Ljudje se ločijo in odidejo, pa se zopet srečno vrnejo; zakaj bi se tudi mi zopet srečno ne sešli? Če pa začnemo razmišljati in ugibati, kaj bi se vse lahko pripetilo, potem skrbi ne bo ne konca ne

kraja. Človek mora zaupati v Boga in . . .«

»Vidiš, to je prvo in najvažnejše,« ga je prekinila babica.

»In potem iti na delo hrabro, z upanjem in zaupanjem, kakor bi smrti na svetu niti ne bilo ne. Ko se poslovim od tebe, Vida, ti porečem: Bodi zdrava do prihodnjega poletja! Poletje pride gotovo in zakaj bi s seboj ne prineslo tudi mene?«

»Boga prosimo, da se bo tako zgodilo,« je pobožno pristavila stara mati.

Tako so se pogovarjala in ugibala ta srca, ki so bila tako tesno zvezana med seboj v pravi rodbinski ljubezni in zvestobi, toda v resnici je bilo slovo prebridko in pregrenko in zato vsa tolažba in vse prošnje za Vido niso bile nič drugega kakor prazne besede. Danes na predvečer moževega slovesa ni našla nobene tolažbe v misli, da čas ozdravi vse rane, danes je videla pred seboj le temo, dolgo in grozno, katere ni obsejal noben solnčni žarek. Bila je namreč Vida še popolnoma mlada gospa, šele tri mesece poročena, pa še je bila tako navezana na svojega moža, da je bila njegova prisotnost pogoj njene sreče.

Pred osemnajstimi meseci se je začela, nekaj tednov, preden je Ivo nastopil svoje zadnje potovanje, pa dasi ga je v tem kratkem času zelo vzljubila, vendar jo takrat njegov odhod ni tako užalostil, kakor zdaj. Ko pa je postala njegova žena, tedaj je občutila z vsemi vlakenci svojega srca velikost svojega novega dostojanstva in svoje nove časti. Zdaj se je pa začel bližati vedno bolj čas ločitve njenega moža. To je bila za njeno srečo kakor temna senca. To misel si je skušala pregnati iz glave, trudila se je na vse načine, mislila na druge stvari, toda čimbolj se je bližala ura ločitve, tem slabejša in nemirnejša je postajala ona. In zdaj je ta ura prišla, Vida pa je stala pred njo brez moči, obupana, s krvavečim srcem.

Ob času, ko je čitatelj spoznal mlada dva zakonska, sta se ravno prej povrnila z zadnjega izprehoda. Še enkrat sta namreč šla skupaj pa navadni poti na izprehod kakor v slovo, a jima je bilo pri tem tako tesno in tako žalostno pri srcu, da se ne da izraziti v besedah. Saj so ju pa tudi obdajale samo znane, ljubljene stvari; vsaka stvarca, ki ju je le količkaj kdaj razveselila, je imela zdaj tako rekoč svoje ostro bodalce, ki ju je spominjalo, da so lepe sanje minile, da je njuna zakonska sreča, njuno življenje in bivanje, da so celo vsi njuni načrti in naklepi in upi: da je vse to prekinjeno in kakor mrtvo — za nedogleden čas. In zraven se jima je zdelo, da se srečne ure, ki sta jih preživela skupno v tem kratkem času, nikdar več ne povrnejo. Mladi mož, ki je sam potreboval tolažbe, je storil vse, samo da bi pomiril in ohrabil ženo; napovedal ji je vsa mogoča tolažila, celo taka, o katerih je njegovo lastno srce dvomilo. A njegov upadel glas, ki naj bi nudil ubogi ženi tolažbe in moči, jo je le še

bolj vznemiril in užalostil. Prišla sta do studenca, kjer sta tolikokrat sedela, ko je ravno večerni mrak pokrtil zemljo in ko so že začele zvezdice ljubko blesteti — in tu je njega obvladala bolelost in se je zjokal nad ubogo ženo, ki je v njegovih rokah plakala kakor otrok.

Zgodovina njune ljubezni je bila tako preprosta, kakor je bilo preprosto življenje v trgu, v katerem se je odigravala.

Ivo je bil doma v neki obmorski vasi blizu Pulja. Ravno se je povrnil z neke desetmesečne morske poti, ko je zvedel, da mu v Podgradu leži na smrt bolna teta, ki ga želi še enkrat videti. Zato je šel takoj v Podgrad. Ta teta je bila njegova edina še živeča sorodnica; zato jo je iskreno ljubil. V njeni hiši, ob njeni postelji je spoznal gospo Zemljanovo, Vidino staro mater. Gospej Zemljanovi je mladenič dopadel, občudovala je njegovo čedno in krepko postavo, njegov pošten značaj in njegovo nežno skrb, ki jo je kazal do bolne tete. Zato ga je povabila v svoje stanovanje in tu je spoznal Vido.

Takoj jo je vzljubil in precej na to je spoznal in občutil, da je Podgrad neizmerno lepši kraj kakor njegova rojstna vas.

Vida je bila nedolžna mlada deklica, ki je z vso skrbjo svojega srca ljubila svojo staro mater. Kmalu pa ji je srce začelo biti tudi za zalega mladeniča in konec kratkega občevanja je bila zaroka.

Medtem je teta umrla in zapustila vse svoje malo premoženje nečaku. Ta je do oklicev hranil ves denar pri gospej Zemljanovi. Bil je takrat osemindvajset let star in služil kot nadkrmar. Obljubili so mu pa, da bo s tridesetim letom postal kapitan. Ko se je torej čez eno leto zopet povrnil, je imel pred seboj le še eno leto krmarstva in zato je gospej Zemljanovo poprosil za Vidino roko. In v treh tednih sta bila mož in žena.

Zadržka ni bilo nobenega. Razen gospej Zemljanove ni bilo nikogar več, ki bi ga bilo treba prositi za dovoljenje. On in Vida sta bila oba siroti. Vida je bila še prav majhno dekletce, ko je izgubila stariše, moževi so pa umrli pred par leti. Njegov oče je bil kapitan v službi iste pomorske družbe, pri kateri je zdaj tudi sam služil. Bil je to res izvrsten kapitan, zanesljiv in zvest in večš svoje službe, zato je pa tudi mladi Milanovič kmalu dobil zaupanje svojih predstojnikov in so ga pridejali kot prvega pomagača kapitanu, kakor hitro je napravil izkušnjo. In čez leto dni bo že nastopil samostojno službo kapitanovo, ko mnogi v tej starosti šele do vse do službe drugega krmarja. To vse je pa kazalo, da so ga predstojniki znali ceniti kot večšega mornarja, kar je tudi v resnici bil. In vkljub zavisti, ki bi jo utegnili v marsikom vzbuditi njegova služba, vendar ni bilo nikogar, ki bi ne priznal iz vsega srca, da je Ivo Milanovič tako večš mornar, kakor ga

morda že zdavnaj niso nosile jadranske vode.

Ko sta Ivo in Vida prišla na prižnico, je bilo treba preskrbeti primerne stanovanje. Zato je najel mladi mornar ono hišo, ki je stala ravno na koncu velike ceste in je bila torej na prav pripravnem kraju. Denar, ki mu ga je zapustila teta, je porabil za pohištvo in upravo in tako je pripravil mladi ženi in njeni stari materi udobno in lepo novo domovanje. Gospa Zemljanova je pa tudi sama imela nekaj pohištva in nekaj letnih dohodkov. K temu je prišel še vsakomesečni znesek moževe službe in tako je začela nova družina novo in prijetno življenje.

Do časa, ko je moral Milanovič nastopiti daljšo pot, je potekalo življenje mladih zakonskih v neskaljeni sreči. Takoj po poroki sta šla na kratko ženitovanjsko popotovanje skozi Trst in potem ob Istri v moževo rojstno vas. Pa ker mlada žena ni bila vajena dolgega potovanja, sta se kmalu vrnili domov. Tri mesece skupnega življenja sta imela še pred seboj in to se jima je zdelo vnaprej lepa in dolga doba. Toda mali oblček na obzorju njune sreče se je večal dan za dnem. Vida ga je opazila; vedela je tudi, da bo po treh mesecih zakrito nad njima vse nebo s širnim, neprodinim oblakom, in zato se ni marala ozirati proti onemu mestu, ampak je rajši upirala svoj pogled na sinje nebo, kjer ni bilo niti seme kake meglice in je bila ob tem pogledu tako srečna, da se ni mogla predstavljati, kako bi mogel to rajsko svetlobo kdaj zakriti mračen oblak.

Gospa Zemljanova in Vida sta imeli v Podgradu mnogo prijateljev, ki so jih zlasti zdaj, odkar se je Vida poročila, pogosto obiskovali. Celo prijazen gospod župnik se je odzval semintje na čašo kave in ob takih obiskih se je vselej razvila živahna zabava; včasih so bili žogo ali igrali kako drugo podobno igro, zraven pa so razmotrivali dnevna vprašanja, si pripovedovali vsak svoje dogodljaje in ugibali tudi v bodočnost; nikdar ni manjkalo smeha in veselja.

Spomini na take srečne ure se ne izbrišejo zlahka, vedno vplivajo blagodejno na človeško srce in mišljenja in ob vsaki priliki se docela ožive. Tako je bilo tudi pri naših znancih. Še leta in leta, ko si že le težko razbral imeni gospoda župnika in gospej Zemljanove na pokopališču in ko je že njune grobove pokrival mah — se je Milanovič še vedno spominjal takih veselih ur in vselej mu je oko porosila solza hvalečnosti.

Zastor zadnjega dneva pred ločitvijo je padel, luči so otemnele in pogasile, nebo se je docela prevleklo z neprodinimi oblaki — in ob neutolažljivem plaku mlade Vide je zašel zadnji srečni večer.

(Dalje prih.)

Spoštuj očeta in mater.

Ravnokar je odbila ura v zvoniku vasice B. štirikrat, ko se vsuje iz nasproti stoječe šole kopica otrok v starosti 12 do 13 let. Bili so prvoobhajanci, ki so se pripravljali za prvo sv. obhajilo. Večina otrok je zapustila šolsko dvorišče, le en del je še postal v gruči. Bržkone so imeli kaj važnega med seboj. Tudi ti so se kmalu razpršili. Natančni opazovalec bi gotovo opazil, da so bili vsi otroci zamišljeni. Ne bi se motil, ker vsi otroci so dobro vedeli, zakaj se je danes mala Završnikova Pavlinica tako jokala, ko so gospod župnik govorili o četrti božji zapovedi.

Prav na koncu vasi je stala Završnikova kočica. Ze pred leti je Završnik umrl in zapustil vdovo in tri otroke, med katerimi je bila dvanajstletna Pavlinica najstarejša. Vdova je bila udana pijači in ni ga bilo dne, da ni bila pijana. Razume se, da kakor vsem pijancem tudi njej ni dišalo delo in je zato beračila. Hišica je bila na prvi pogled še dosti čedna videti, toda ko si stopil v vežo, si takoj opazil, da tu ni reda in prave gospodinjske roke. Nesnaga, nered in revščina so se tu prijateljsko družili. Stopimo v hišo! Na stari črvivi postelji, kjer še blazine ni bilo, ampak le malo slame in kup cunj, je ležala ženska srednjih let, zabuhlega obraza, vdratih oči. Takoj na prvi pogled si opazil, da je ženska velika oboževalka alkohola. Zraven postelje sta se igrala na tleh dva otroka, štiriletna deklica, ki se je igrala z izrezlivanjem podob in sedemletni deček, ki se je tudi igral. Nista se zmenila za mater, kakor tudi ona ne za nju. Saj sta jo bila navajena gledati jo v takem položaju. Ubogi otroci, kako morejo spoštovati svoje starše, če jih vidijo dan za dnem pijane! — Ravnokar je stopila naša Pavlinica v sobo. Hitro odloži knjige in dá malima kruha in mleka, njej sami se ne ljubi jesti, preveč teži bolelost njeno mlado dušo. More li deklica potožiti svojo bolelost materi, ki je dan za dnevom pijana in ki je pravzaprav ona vzrok njene žalosti?

Gotovo ne. Ko je nasitila mala dva, se je pripravila, da bi spisala domačo nalogo za jutrišnji dan.

Tedaj se šele oglasi mati in pravi: »Jutri ne boš šla v šolo, moraš z menoj v mesto, kjer bo velika slovesnost. Najlepša prilika se mi nudi, da kaj več priberačim kot navadno. Pripravi si kako staro, slabo obleko in raztrgane čevlje. Sedaj pa leži, da bova jutri zarano že v mestu.«

To je bilo vse, kar ji je imela povedati. Deklica je odložila pero in zvezek in si pripravila obleko in čevlje. V srce jo je bolelo, ko je pomislila, da bo jutri morala pustiti šolo in iti z materjo beračit. Toda besede »Spoštuj očeta in mater« so ji zvenele v ušesih.

Spravila je brata in sestrico spat in se nazadnje še sama vlegla k počitku. Ni mogla zaspati. Tiho je ihtela in prosila Boga, da bi vsaj pomagal in iz-

preobrnil mater, da bi več ne hodila v mesto beračit in da bi ne pila alkoholnih pijač. Končno so se ji vendar od utrujenosti zaprle oči. Sladki sen jo je objel ter rešil za nekaj časa tužnih misli.

V prestolnici L. se je vršila danes velika slovesnost. Praznovali so sedemdesetletnico deželnega predsednika. Velikanske so bile priprave za ta dan. Iz cele okolice in tudi iz oddaljenejših krajev so privreli ljudje danes v glavno mesto, da dostojno proslave sedemdesetletnico ljubljene deželne predsednika. Že na vse zgodaj so vrvele trume po ulicah in vršili so zadnje priprave. Vse je mrgolelo zastav, vencev, cvetic itd. Še celo tla so bila pokrita s cveticami. Posebno glavna cesta, kjer se je imel peljati deželni predsednik, je nudila kaj slikovito podobo. V stolnici je minila ravnokar služba božja. Vermiki so v velikih gručah zapuščali cerkev. Veliki trg je kar mrgolel ljudi. Na vseh obrazih si čital samo veselje in radost. Pravkar se je približal voz s knežjo obitelji. Urnebesni »Živijo« in »Slava!« se oglasi in šopki najlepših cvetic se kakor dež vsujajo na knežji voz. Že se je odpeljal voz in že so se mislili raziti, ko se prikaže na cesti raztrgana žena s slabo oblečenim dvajstletnim dekletcem. To sta naši znanki, Završnikova vdova in njena hčerka Pavlinica. »Oh, dragi gospod, usmilite se mene, revne, bolne žene, ki mora skrbeti za šest malih, nedoraslih otrok, in podarite mi mali dar!« S tako prošnjo se obrne do nekega gospoda. Res poseže ta v žep in ji dá v roko svetlo krono, nakar odide. Kakor puščica so zbudle te besede Pavlinico v Srce. Hotelo se je, da bi naglas zakričala: »Mati, saj Vi niste bolni in tudi nimate šest otrok, ampak le tri!«

Zopet so ji prišle na misel besede: Spoštuj očeta in mater! in zopet je potlačila svojo bolečino. Tako je prosila njena mati še večkrat in vselej je zašutila Pavlinica bôl v srcu. Vendar jo je vselej zamorila zapoved: Spoštuj...! V neki hiši je dobila mati en par črnih in en par rjavih črevljev. Od vsakega para je obula en črevelj, druga dva pa proč vrgla. Polagoma se je stemnilo in obe, mati in hči sta se napotili proti domu. Prav na koncu mesta je stala amazana gostilna. Pred njo se ustavi mati in pravi: »Pojdi domov in poskrbi, če je vse v redu z otrokoma; jaz sem tako lačna, žejna in trudna, da ne morem storiti ne enega koraka več naprej.« Predno ji je mogla Pavlinica kaj odgovoriti, je že izginila mati med durmi gostilne.

Trpke misli so navdajale Pavlinico. Kaj mati menda ne vé, da je ona tudi z njo cel dan hodila, torej da je tudi lačna in trudna? — Toda ne, ona ima prav, kajti mali že težko čakajo doma na svojo starejšo sestro. Zato je pospešila korake proti domu. Medtem se je že popolnoma zmračilo. Svetle zvezdice so zamigljale na jasnem nebu in izza hruba se je prikazala bleda luna in se

počasi pomikala po nebesnem svodu. Deklica je začela teči. Kmalu se ji je prikazala domača vas v temnih, črnih obrisih. Vse je bilo mirno, le kak pesčuvaj je zarožljajal z verigo. Zavila je v domačo hišico. Hitro je pogledala po bratcu in sestrici. Ta dva pa sta že mirno spala na tleh vsak pri svojih igračah. Zbudila ju je, da jima je dala jesti, potem pa ju spravila spat. Sama pa je čakala na mater. Dolgo je ni bilo. Pogleda na uro in kako se prestraši, ko vidi, da so se kazalci že premaknili čez deseto uro. Tako dolgo še ni nikdar izostala mati. Kako rada bi se vlegla, saj je bila vendar zaspana, toda skrb za mater ji ni dala zaspiti. Vedno hitreje so se pomikali kazalci na uri.

Naposled se odloči, da gre materi naproti. Skrbelo jo je, da ne bi kje pijana obležala ali pa se morda celo potolkla. Pogleda še enkrat po spečih otrocih, vzame svetilko in odide tiho iz hiše. Ni prišla do polovice pota, ko zasliši neko stokanje.

Postoji, poslušaj in vzklikne: »O Bog, to je moja mati!« Hitro steče tja, odkoder se je slišalo stokanje in res najde tam svojo mater, ki je ležala na tleh in iz ene rane močno krvavela. »Oh, ljubi otrok, sam Bog te je poslal meni na pomoč!« Te besede so se izvile ranjeni materi iz prsi, ko je zagledala svojo Pavlinico. Ta si ne pomišlja dolgo, ampak vzame žepni robec in obveže materi rano. Nato pa jo z veliko težavo vzdigne. Počasi se je priplazila s hčerkinjo pomočjo matj domov. Doma se je vlegla na posteljo. Hči ji še enkrat odveže rano, jo izpere in zopet obveže z drugo obvezo. Drugo jutro pokliče vaškega zdravnika; ta je bil prijazen, dobrodušen, star mož, na katerega se je lahko vsak popolnoma zanesel. Konštatal je, da je dobila žena težke poškodbe na glavi in ji je zapovedal predvsem mir.

Zdravljenje je precej hitro napredovalo; kajti po preteku nekaj tednov je že bila bolnica, hvaležna hčerki za udano in zvesto postrežbo, zopet zdrava.

Ko sta nekega večera oba otroka že spala in je sedela Pavlinica na materini postelji in ji brala iz svetega pisma, potrka nekdo na vrata. V sobo vstopi že priletna, priprosto oblečena gospa. Ko jo je Pavlinica vprašala, kaj želi, je odgovorila, da bi rada govorila sama z materjo.

Pavlinica se umakne v kuhinjo in trenutek kasneje je že sedela gospa na robu postelje vdove. »Ljuba žena,« tako je začela gospa svoj nagovor, »Vaš zdravnik dr. Lanišek me pošilja k Vam, da Vas pripravim za vsprejem v naše društvo. Jaz sem namreč predsednica društva za abstinente, ki si stavi vzvišeno nalogo, bojevati se proti trinogu alkoholu in njegovim žalostnim posledicam. Kako hud sovražnik človeštva da je alkohol, ste sami na sebi izkusili. Kajti alkohol je oni sovražnik, ki je Vas pahnil v tako uboštvo. Tudi boste Vi sami uvideli, kako potrebno

je, da se obrnete proč od poti, na kateri ste in ki vodi v pogubo in se obrnete na drugo, boljše pot treznega in zato srečnega življenja. Ko boste toliko zdravi, da si boste sami lahko z delom služili kruh, bo naša prva dolžnost, da Vam preskrbimo službo. Do tedaj bomo pa Vam naklonili malo podporo. Sicer pa zaupajte v pomoč Najdобротljivejšega. On, ki svojih ne zapusti, bo tudi Vam pomagal in z njegovo milostjo se bo Vam posrečilo najti mir in srečo, katere Vas je oropal alkohol, ki le omrači ljudem možgane in jim navidezno delj dobrote, v resnici pa nesrečo.«

Globoko so ganile te besede Završnikovo vdovo.

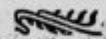
Kako globoko da obžaluje svoje dosedanje življenje, je izražala v besedah: »O Bog, srčna ti hvala, da si mi poslal to nezgodo, da si mi s tem odprl oči. Pomagaj mi, ne zapusti me, da se poljšam in obrnem na pravo pot!«

Prijazna tuja gospa je še poizvedela o njenih domačih zadevah, zapisala si in se poslovila prijazno od bolnice in Pavlinice z obljubo, da bo prihodnjo nedeljo zopet prišla in prinesla seboj pravila društva treznosti za ženske. S pozdravom: »Bog blagoslovi abstinenco!«, čemur sta odzdravili bolna mati in hčerka: »Bog Vas blagoslovi!«, se je poslovila prijazna gospa.

Kaj je obljubila tisti večer vdova Bogu, sicer nismo slišali, pa si lahko mislimo, da je sklenila popolno zdržnost od opojnih pijač.

Zvesto je držala svojo obljubo. Že nekaj tednov pozneje vidimo mater in hčer v vrstah bojevnikov družbe treznosti.

Pavlinica se pa zahvaljuje vsak dan ljubemu Bogu, da je njeni materi pomagal in jo obudil k novemu življenju. Nič več se ji ne zdi težko izpolnjevati četrto božjo zapoved: »Spoštuj očeta in mater!« in tudi trdno upa na objubljeni blagoslov te zapovedi.

Drobnice.

Milijonar po nedolžnem v ječi. Iz Bruselja se poroča 12. t. m.: Skoro en mesec je predsedel v ječi angleški milijonar Brandreth, ki ga je lastnik hotela, v katerem je stanoval, naznanil oblastem zaradi sleparstva in pustolovstva. Brandreth je namreč jemal pri raznih tvrdkah potreščine na kredit, ker je spremenil smer svojega potovanja in ni pravočasno dobil čeka. Izposodil si je vsled tega tudi od hotelskega natarja manjšo vsoto denarja. Ker se pa milijonar ni mogel zadostno legitimirati, so ga naznanili oblastem in sodnik ga je obsodil na dve leti ječe. Več kot dva meseca je rabila justična uprava, da je dognala, da so Brandrethove navedbe resnične. Milijonar je uložil vsled postopanja belgijskih oblasti ugovor diplomatskim potom.

RAZGLLED PO DOMOVINI

Velikansk shod ljubljanskega ženstva je priredila v četrtek, dne 27. aprila v Ljubljani S. L. S., na katerem je dr. Šusteršič ožigosal lopovsko postopanje liberalcev pri ljubljanskih občinskih volitvah, zlasti nasproti volivkam. Shod, ki se ga je udeležilo blizu 3000 žen, je sklenil soglasno sledeče resolucije:

»Krščansko ženstvo v Ljubljani protestuje ogorčeno zoper podlo in lopovsko obnašanje liberalne druhali dne 23. aprila t. l. napram ženskim volivkam v obče, zlasti pa napram redovnicam!

Istotako protestuje najodločneje zoper podlo in surovo žaljenje krščanskega ženstva po liberalnih listih.

Krščansko ženstvo se izreka solidarno in izjavlja, da ne miruje, dokler se ne stre sodrga, ki je v sramoto Ljubljani in njenemu prebivalstvu.«

Zvršilni odbor S. L. S. je vzel izjavo dosedanega gospoda državnega poslanca dr. Janko Hočevarja, da iz osebnih razlogov to pot ne more prevzeti kandidature, z iskrenim obžalovanjem na znanje; sklenil je soglasno izraziti dr. Janko Hočevarju prisrčno zahvalo za njegovo vzorno delovanje kot poslanec in izrekel nado, da se bo mogel v doglednem času zopet posvetiti javnemu delovanju.

+ V Šmartnem pri Litiji se je vršil v nedeljo pod predsedstvom g. dekana Riharja izborni uspel shod. G. svetnik P o v š e je med napeto pozornostjo volivcev razvijal gospodarski program in dosedanje delo S. L. S. za kmečki stan, njen narodni in verski program, podarjal uspehe in ugled naše državno-zoborske delegacije in predvsem zasluge načelnika dr. Šusteršiča. Osvetlil je bogokletno in sirovo ravnanje nasprotne stranke, pribil od stranke proglašen političen bojkot in ostro zavrnil »Slov. Narod«, ki hoče v sobotni številki umetno izzvati nasprotje med njim in načelnikom dr. Šusteršičem. Kadar liberalci prosijo, zlata usta nosi, po teh dogodkih si bo vsak poslanec ogledal prosilca. Nato oriše dr. Božič novi občinski volivni red, njegov pomen v kulturnem delu S. L. S., naslika zadnje politične dogodke, zlasti v zvezi z nesramnostimi nasprotnega časopisja. Zbor je z velikanskim navdušenjem izrekel g. Povštu neomajno zaupanje in ga vnovič izbral za kandidata. Dalje se je sprejel oster sklep proti domači učiteljici D., ki pričo šolske mladine čita tako cunjko kot je »Jutro«. Med navdušenimi klici na S. L. S., kandidata Povšeta in načelnika dr. Šusteršiča so se zborovalci razšli. deloma so

se pa še osebno obračali na kandidata z raznimi prošnjami.

+ Občinske volitve. V Višnjigori je dne 29. aprila S. L. S. pri občinskih volitvah po novem volilnem redu zmagala v vseh treh razredih. Udeležba je bila obilna. Nasprotniki, ki jih je le malo, se niso udeležili volitve. Slava zavednim volilcem!

Notar Hafner je odprl dne 1. maja t. l. svojo pisarno v Ljubljani na Dunajski cesti št. 32, v hiši »Zadružne zveze«. Dejstvo, da je notar Hafner odločen pristaš S. L. S. in da je bil notar Hafner baš kot pristaš S. L. S. kruto preganjan od nekaterih liberalnih sodnikov, da celo od nekaterih liberalnih kolegov, nam nalaga dolžnost, da notarja Hafnerja vsi naši somišljeniki podpirajo. To storimo tem lažje, ker je on izmed ljubljanskih notarjev edini naš pristaš.

Občinski odbor v Rudniku je v svoji seji dne 20. aprila 1911 podelil dr. Ivanu Šusteršiču, načelniku S. L. S., častno občanstvo in priznanje njegovega plodonosnega delovanja kot drž. in dež. poslanec, zlasti pa kot zaslugo za občino Rudnik.

Prva občinska volitev po novem volilnem redu na Kranjskem se je izvršila v četrtek dne 27. aprila v Dragi pri Višnji gori. Če se je pa kje drugod prej vršila, naj se pa oglasijo. Izvoljeni so bili sami zavedni pristaši S. L. S. V mestu Višnja gora se je pa dva dni pozneje volilo. Tudi tukaj je zmagala S. L. S. v vseh treh volilnih oddelkih.

Hrvaški akademiki na Gorenjskem. Preteklo sredo je odšlo iz Ljubljane pod vodstvom g. J. Kalana 18 vseučilišnikov hrvatskega akademičnega društva »Domagoje«, ki stoji na krščanskem stališču, na Gorenjsko. V Medvodah jih je sprejel pisatelj g. Finžgar in jih gostoljubno pogostil g. Juvančič. V Škofji Loki so si ogledali društveno dvorano in posojilnico. Pri Balantu se je vršil banket na čast hrvatskim gostom, kjer so bili res izvrstno postreženi. Prijazno so jih sprejeli tudi z vso priznano gostoljubnostjo gg. pp. kapucini. Lepo so prepevali menjavaje se hrvatski in slovenski zbori različne umetne in narodne pesmi. Navdušene napitnice so imeli g. svetnik A. Šinkovec, v imenu občinskih odbornikov g. J. Hafner, v imenu meščanstva trgovec in pa svetnik g. R. Thaler, pisatelj Fr. Finžgar, Iv. Baloh, katerim so odgovarjali predsednik »Domagoja«, g. Milko Kelovič in drugi. Do Šmartna pod Sv. Joštom sta jih na vozovih spremila gg. Iv. Mikuž in Iv. Baloh, kjer so si ogledali znamenito sitarsko zadrugo. Od g.

župnika Al. Šarc v Šmartnem so bili gostoljubno sprejeti. Pri Sv. Joštu jih je čakal dr. Krek. Naj bi ostali hrvatskim našim bratom ti dnevi nepozabljivi in naj bi seboj ponesli ideje, ki so prebudile naše ljudstvo.

V okrajni cestni odbor kamniški sta imenovana Val. Benkovič, posestnik v Kamniku in I. Orel, župan v Mengšu.

Župnija Senožeče je podeljena č. g. I. Beštru, tamošnjemu župnemu upravitelju.

Poročil se je v Ljubljani g. Anton Volta, blagajnik »Gospodarske zveze«, z gđno. Fr. Podlesnikovo. Našemu zvestemu pristašu najiskreneje čestitamo!

Pomožna akcija. Ker prihajajo na »Gospodarsko zvezo« vedno nove prošnje od županstev, sporočamo, da morejo biti državne podpore deležne le naslednje občine: V postojnskem okrajnem glavarstvu: Kilovče, Planina, Podkraj, Ratežvo Brdo, Sturje, Ustje, Zagorje, Gornje Vreme, Sinadole, Senožeče, Lože, Vrem. Britof, Dol. vas, Famlje; v kočevskem: Starilog, Mala Gora, Polom, Kočevje, Lienfeld, Stara cerkev, Črni potok, Sela, Mozelj, Spod. Log, Knežja lipa, Koprivnik, Nemška Loka, Kočevska Reka, Koče, Gotenica, Borovec, Novi lazi, Draga, Trava, Fara, Banjaloka, Osilnica, Turjak, Velike Lašče, Lužarje, Rob. Sv. Gregor, Videm, Struge, Dane, Velike Poljane, Jurjevica, Dol. vas, Ribnica, Sušje, Sodražica, Loški potok; v krškem: Šmarjeta, Krško, Sv. Križ, Kostanjevica, Velika Dolina, Gor. Polje; v kranjskem: Oslica, Smednik; ljubljanska okolica: Vrhnika, Ljubljana; v logaškem: Žiri; v novomeškem: Dobruče, Mirnapeč, Prečna, Brusnice, Šmihelj, Trebnje, Ajdovec; v litijem: Muljava, Češnjice, Krka; v črnomaljskem: Dragatuš, Drašiči, Petrova vas.

Hočevar v Novem mestu. Iz Rudolfovega se nam poroča, da je v nedeljo, dne 23. aprila, ob pol 1. uri popoldne dospel usnar in posestnik Anton Hočevar, ki ga sodišče preganja radi hudo delstva goljufije. Radovednost je priglasila obilo Novomeščanov k ob pol 11. uri dopoldne v Novo mesto dospelim vlaku; a so se zmotili. Hočevarjev zastopnik dr. Slanc ter preiskovalni sodnik Kuder sta šla Hočevarju naproti do mirnapeške postaje, kjer sta ga sprejela in ga v »landaverju« pripeljala v Novo mesto, kjer je sedaj v preiskovalnem zaporu. Preiskovalni sodnik se je pokazal zelo galantnega moža. Ni dvomiti, da bi ne bil pri celi Hočevarjevi aferi udeleženi tudi njegovi kom-

panjoni Smola in pa Ogoreutz, kar bom še poročali. Pri Hočevanju so našli 8 krone gotovine.

Romarski vlak iz Kamnika na Sv. Goro pri Gorici. Dne 27. maja pojde posebni romarski vlak iz Kamnika na Sv. Goro pri Gorici. Vožnja po drž. železnici čez Jesenice, stane iz Kamnika do Gorice in nazaj 8 K 10 v. Na povratku se vlak ustavi za več ur na Otočah. Romarji tedaj lahko obiščejo tudi Brezje in tam opravijo svojo pobožnost. Najtačnejši vozni red, čas odhoda in prihoda romarskega vlaka bo kmalo naznanjen. Romarji naj se oglase pri vodstvu III. reda v Kamniku.

Viš - Glince. Kn.-škof. ordinarijat je sporazumno sc. kr. dež. vlado ustregel prošnji posestnikom prijazne vasiče Brd nad Vičem in jih izločil iz župnije St. Vid ter priklopil župniji sv. Antona Viču. S tem je tukajšnja župnija narasla za dobrih sto duš in šteje sedaj nad 4500 prebivalcev. Vrli Brdovci so s pokanjem topiča pozdravili priklopitev k novi župniji. Mi pa z veseljem sprejememo nove župljane, ker so vsi zvesti pristaši S. L. S.

Vinska pokušnja. Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani (dež. dvorec), priredi 4. in 11. maja t. l. javne pokušnje domačih kranjskih vin. Pokušnje se vrše od 4. ure popoldne do 9. ure zvečer v zadružni poskuševalni kleti v Ljubljani pod kavarno »Evropa« na Dunajski cesti. Občinstvu se nudi s tem ugodna prilika za nakup dobrih, pristnih domačih vin.

Izžrebani porotniki. Za prvo porotniško dobo pri tukajšnjem deželnem sodišču, ki se prične dne 29. maja t. l., so bili izžrebani sledeči porotniki: Glavni porotniki: Babič Franc, trgovec, gostilničar in posestnik v Ljubljani; Chiautta Ivan, posestnik v Landolu; Ditrich Ludovik, trgovec v Postojni; Del Linz Leonhard, posestnik in trgovec na Razdrtem; Dornik Franjo, kovač in posestnik v Zapricah; Drašler A., gostilničar in posestnik iz Borovnice; Eržen Gabrijel, trgovec in posestnik v Zapužah; Furlan Franjo, posestnik na Verdu; Golob Valentin, trgovec v Ljubljani; pl. Garzarolli Emil, posestnik in gostilničar v Postojni; Homan Oton, posestnik in trgovec v Radoljici; Kržišnik Anton, gostilničar in posestnik v Žerovnici; Lebinger Henrik, trgovec in posestnik v Litiji, Lavrič Anton, gostilničar in posestnik v Planini; Michieli Ludovik, posestnik v Razdrtem; Mayer Karol, graščak v Ložu; Oblak Primož, posestnik v Smledniku; Olifčič Friderik, gostilničar in posestnik v Boh. Beli; Pavšek Ivan, posestnik; Petkovšek Ivan, strokovni učitelj v pok., oba v Ljubljani; Polak Ferdinand, trgovec in posestnik v Kranju; Pintbah Josip, posestnik v Ratečah pri Kranjski gori; Rotar Šimen, sprevodnik v p. in posestnik v Spodnji Šiški; Rant M., nadučitelj v pok. na Dobrovi pri Ljubljani; Samec Ivan, trgovec; Soklič Matjevž, gostilničar in posestnik; Souvan Leon, veletržec; Škof Anton, trgovec,

vsí v Ljubljani; Štiblj Ivan, gostilničar v Šturjah; Stare Srečko, graščak na Kolvecu pri Brdu; Toman Srečko, kamnosek in posestnik; Velkavrh Pavel, molar in posestnik, oba v Ljubljani; Višnar Karol, gostilničar in posestnik na Jesenicah; Weiss Ivan, trgovec in posestnik v Kamniku; Zajec Franjo, brivec v Ljubljani; Zelen Ivan, posestnik v Senožečah. — Nadomestni porotniki: Ažman Mihael, želez. strojnik in posestnik; Banko Ignacij, gostilničar in posestnik; Navinšek Emil, brivec in posestnik; Novak Ivan, klavec in posestnik; Škerlj Josip, špediter in posestnik; Zajec Ivan, klavec in posestnik, vsi v Ljubljani.

Slovenec občinski svetnik v Ameriki. V Pueblo je bil pri občinskih volitvah izvoljen Slovenec Mat. Jerman za veliko večino. Mat. Jerman je bil rojen leta 1880. v vasi Tuševdol, črnomaljska fara. Prišel je v Pueblo s svojo še živečo matero Katarino Jerman za očetom Jakobom, kateri je umrl dne 26. februarja 1911, leta 1888., torej kot osemletni deček.

Posledice pijanosti. V neko hišo na Dunajski cesti v Ljubljani se je bila vtihotapila 16letna, brezposelna služkinja Uršula Gerjavič rodod iz Brežic ter tam ukradla s mostovža pet sveč in izpila liter mleka. Nato se je podala v klet in ukradla skozi okno iz skladišča dve polliterski steklenici brinjevca. Nato se je vsedla na stopnice ter naglo izpraznila eno steklenico. Vsled tega se je tako opijanila, da je nezavestna obležala na stopnicah, kjer so jo našle hišne dekle in izročile policijskemu stražniku, da jo je pustil prepeljati na magistrat. Poklicani zdravnik je odredil, da so jo prepeljali v deželno bolnišnico.

100 K preveč plačal je nek kupec za voli na sejmu v Mokronogu lansko jesen. Kupec je šel domov skozi Mirno. Kje se dobi denar, se zve v župnišču pri Sv. Trojici, pošta Tržišče. Priti mora kupec sam, da se ga spozna kot pravega lastnika.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta števil. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Soc. demokratska poštenost. V Kaselu je prišlo socialistično stavbeno društvo in konkurz. Vrednostnega blaga je oblast dobila za 2508 K, vse tirjatve pa znašajo 369.939 K. To je grozna vsota, za katero bodo v večini oškodovani mali obrtniki in trgovci. In rdečkarji vpijejo po »Napreju«, da so najbolj poštena stranka, ki hoče vsem dobro, toda v resnici pa skrbe voditelji edinole za svoje bisage. Pošten delavec ne bo nikdar sledil taki stranki. — Opozorili bi »Naprej« naj poroča o sodnijski obravnavi, ki se je vršila pretekli teden v Gradcu. Tam je bilo obsojenih več rdečkarjev, ki so sleparili pri konsumu, ki je kajpada propadel. Tu je mnogo gradiva za pisanje.

g iz okolice Kranja. »Nihče se ne zgane«, tako sem zaklical sam pri sebi zadnji smejni dan, ko sem bil v Kranju. Zakaj se nihče ne zgane? Da bi nam kmetom iz okolice nekoliko oči odprl in nam povedal to-le: v katere prodajalne in gostilne v Kranju sme pravzaprav pošten mož iz okolice, ko pride v ponedeljkih v Kranj, zahajati. Tako kot je sedaj, ne sme biti več! Zadnjič enkrat so kmete iz okolice trumoma vlačili pred sodnijo, ker se je reklo, da hujskajo, da se naj mleko podraži. Kdo je napravil tu umazanost? Kranjski liberalni meščan! Kdo je pa meščan v Kranju? Liberalno zagrizeni trgovci in uradniki, ki vladajo sedaj na kranjskem magistratu. Tem ljudem je kmet iz okolice med tednom in ob nedeljah neumna sodrga, v ponedeljkih pa, ko polni njihove prodajalne in gostilne, se mu pa od gospodarja do zadnjega komija vse klanja in prilizuje. Ti ljudje so zagnali zadnjič strašen krik, ker se je hotelo mleku postaviti za en ali dva vinarja višjo ceno. Mi pa moramo ponižno molčati, ko nas po svojih štacunah odirajo. Pri tem pa uganjajo neumno zagrizeno politiko proti kmetu. Ali mora biti tako? Nel Zganimo se sami in se dogovorimo kako in kaj. Za danes bom povedal samo en zgled. Trgovec Chrobat v Kranju živi samo od kmetov. Ko pa so bile zadnje volitve v okrajni cestni zastop, je mož najprvo obljuboval, da bo z nami volil, na volišču je pa na prav nelep način snedel besedo in volil z liberalci. Ali je to možato? Zato svoji k svojimi! Ako se po tem ravnamo, bo kmalu liberalni zmaj v Kranju lepo ponižna ovca. — Kmet iz R.

g Moravče. Cestni odbor za brdski okraj. Dologo časa smo že gojili željo, da dobimo to važno stvar v svoje roke in letos se nam je izpolnila. Cestni odbor je naš. V ponedeljek smo imeli volitev načelnika in njegovega namestnika. Oba sta naša, zavedna moža, tako da z veseljem gledamo v bodoč-

nost. Kako so se potili liberalci, kako so hoteli naše razdvojiti, o tem morda ob kaki drugi priliki. Za danes to pribijemo, da se je liberalno gospodarstvo nehalo, da smo tudi tukaj pomedli. Iskrena hvala vsem našim gg. županom iz okraja, ki niso šli na limanice liberalcem, dasi so jim obetali zlate gradove, posebno pa našemu neumornemu Antonu Cerarju, podomače Martinku iz Moravč, ki naj bo prepričan, da ga ne samo moravska dolina, ampak tudi daleč na okoli vse globoko spoštuje. Cestni odbor sestoji iz šest naših odbornikov in štirih liberalcev. Franc Peterka iz Kokošenj načelnik, Ignacij Klopčič, župan iz Moravč, njegov namestnik. Odborniki naši: Cerar iz Moravč, Flerin župan iz Ihana, Izlakar, župan iz Hrastnika in Pestotnik, župan iz Blagovice. Liberalni odborniki: Šimenc iz Dola, Rahne, notar na Brdu, Pevc iz Ihana in baron Rechbach iz Krumpurga. S takim izidom pri volivah nam je pomoč deželnega odbora zagotovljena. Zato na delo, novi cestni odbor, da ljudstvo spozna, da je izbralo prave zastopnike. — Živinorejska zadruga se formalno ustanovi v nedeljo popoldne ob 3. uri. Zato pridite na shod vsi gospodarji, katerim je kaj mar zboljšanje plemena. Pokažite, da tudi v naši dolini ne spimo, pristopite k zadrugi, ker le po njej nam je mogoče dobiti deželno podporo, le po njej nam je mogoče ustvariti boljše razmere. Ne bojte se novotarij, ne držite se samo starih navad — kakor so oče delali, tako bom tudi jaz — ker skušnija po drugih krajih nas uči, da je tudi v tem oziru treba napredka. Dobro pleme, luč, zrak in čednost v hlev in moravska dolina bo še na veliko boljsem glasu zaradi svoje lepote živine, kakor pa do zdaj. — Liberalna posojilnica. Naše ljudstvo je ogorčeno nad liberalci, ki ne izplačujejo hranilnih vlog, zato pozivljemo sodišče, da naredi konec nerednostim. Kako je mogoče odobriti računski zaključek, ki ne izkazuje pravega stanja. Če je taka revizija pri liberalcih, potem se vse neha! In kdo je teh razmer kriv? Učitelj Toman in njegovo gospodarstvo. Hišo je zidal, ki velja veliko več kot stotisoč — prihodnjič, če hočete prinesemo precej natančen račun — o kateri pa je celo na občnem zboru izrekel, da jo niso zidali radi tega, da bi se izplačala, samo odpisovali bodo leto za leto, pa bo šlo. To je gospodarstvo, kajne! Zato proč od takih ljudi, katerih mnogi se že zdaj kesajo, da so jih poslušali, a kesanje po smrti je prepozno. Liberalci tirjajo tudi za dolg, katerega nikdar človek narenil ni, zato pazite! Nedavno nam je prinesla neka oseba opomin, v katerem jo tirjajo za obresti za štiri leta od 100 kron, katerih nikdar dobila ni. Izgovor, da so se zmotili, ne velja, vidi se samo red, kakega imajo ti ljudje. Zato svoji k svojim!

g Iz Gorij. Nesrečna smrt. Matvez Fercej, po domače Hribar, vračal se je v nedeljo zvečer proti domu. Med

potjo ga je napadala slabost, zato se je hotel v bližnjem mlinu nekoliko odpočiti ter splezal po lestvi vanj. Padel pa je z lestve tako nesrečno, da se je poškodoval na glavi in skoraj gotovo zlomil tilnik. Blagi ranjki je bil vseskozi moč poštenjak, povsod in vsem priljubljen. Še isti dan si je na dražbi prisvojil cerkveni sedež, v nadi, da ga bo še leta in leta užival. Pa smrt prekrizala je njemu in njegovi družini vse namene. Zapušča vdovo in osem nedoletnih otrok. — Neizprosno nam je bela žena v mesecu aprilu gospodarila; ugrabila nam je celo vrsto najboljših mož. Bog bo vsem plačnik, zapuščenim pa tolažla.

g Na Krtini so dobili nove zvonove veliki teden. Zvonovi so iz Hillzerjeve tovarne z Dunaja. Veliki zvon tehta 46 starih centov. Srednji pri tridesetih, mali pa pri petnajstih. Sploh so Krtinici vredni posnemanja, kajti v jeseni so napravili orglje, sedaj pa zvonove.

g Čemšenik. V nedeljo dne 5. marca dopoldne, ko so ljudje odšli k deseti sv. maši, začelo je pri mojem poslopju goriti. Ko so ljudje na potu v cerkev zapazili ogenj, so se takoj vrnili gasiti. Z neutrudljivo pridnostjo in požrtvovalnostjo so ogenj pogasili. Pogorel je le kozolec, obvarovano pa je bilo skoraj tik stoječe gospodarsko poslopje in hiša in obvarovana tudi sosedna hiša. Zato se pristrčno zahvaljujem vsem, ki so mi takoj na pomoč prihiteli in me obvarovali še hujše nesreče. Najtoplejše pa se tudi zahvaljujem domači vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, pri kateri je zavarovano moje poslopje. Takoj, ko ji je bil požar naznanjen, je škodo cenila in mi brez pridržka vse izplačala, za kolikor je bil zavarovan po ognju uničen kozolec. Priporočam zato vsakemu, da zavaruje svoja poslopja pri vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. — Znojile, župnija Čemšenik, dne 28. aprila 1911. — Jakob Medvedšek, posestnik.

g Šmartno pod Šmarno goro. Telovalni odsek Orel priredi v nedeljo dne 7. maja ob 3. uri popoldne predstavo »Sinovo maščevanje, ali spoštuj očeta«. — Vstopnice se dobijo od 1. ure naprej. Vabimo vse prijatelje poštene zabave, domače in iz sosednih župnij.

g Iz Železnikov. (Zahvala.) Bridki so bili dnevi, ki sem jih preživel od 18. do 22. aprila, ko sem stal ob smrtni postelji in ob odprtem grobu svojega predragega očeta. Grenka je bila kupa, ki sem jo moral izpiti, pa bila je oslajena od toliko sočutnih src. Vsem in vsakemu posebej se najsrčneje zahvaljujem. Zahvaljujem se svojim predragim bohinjskim rojakom, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba, zlasti članom bratovščine sv. Uršule. Zahvaljujem se prav posebno tudi svojim dragim faranom, ki so prihiteli iz Železnikov, da spremljajo mojega očeta na njegovem zadnjem potu v tako častnem številu. Zahvaljujem se zlasti zastopstvu občinskega odbora železnškega z gospodom županom na čelu in vsem drugim, ki so ali pismo ali

ustmeno izrazili, da sočustvujejo z menoj. Naj Vam vsem Gospod dá veselih in solčnih dni tukaj na zemlji. Če pa pridejo bridke ure nad Vas, pa želim, da najdete tolažbe, kolikor sem je našel jaz. — Valentin Marčič, župnik.

g Cerklje na Gorenjskem. V nedeljo dne 7. maja ob 3. uri popoldne bodo imela Hranilnica in posojilnica pri Petrovcu svoj redni občni zbor. Takoj potem bodo pa občni zbor »Živinorejske zadruge«. Hranilnica je imela 1.170.000 kron prometa. — Zidanje »Društvenega doma« prav dobro napreduje. Stavba se je čez zimo dobro posušila, sedaj jo snažijo in delajo notranjo opravilo. — »Noiranjec« je prinesel dvakrat, kakor kurja čreva dolg članek o shodu v Cerkljah pod »milim nebom« za železnico. Vsakdo, kdor je bil zraven, ve dobro, da sta se Babčev fantek in Tomaž iz Pešate zelo uredzala. Fantek je povabil vse liberalne in naše poslance — pa ni nihče prišel. Ako bodo šla železnica, nam jo bodo preskrbeli naši poslanci brez »fantka« in Tomaža! Na druge budalosti, ki se bero v »Gorenjcu«, sploh ne bomo odgovarjali. Kaj nas briga, če osel riga! — Na Spodnjem Brniku so izgubili č. g. Baltazarja Bartola, ki je kot duhovnik v pokoju okoli 30 let opravljal tam službo božjo. Sedaj je šel 91 letni starček v Sodražico k svojim sorodnikom. Naj mu dobri Bog poplača njegovo gorečnost v službi božji!

g Križe pri Tržiču. Imenik za državnoborske volitve je bil postavljen na ogled do 3. maja. Vseh volivcev v kriški občini je 445 in sicer 2 iz goriške župnije, 112 iz dupljanske, 331 iz kriške. — Občinske volitve, ki so bile lansko leto dne 4. avgusta, niso nikoli postale pravomočne. Preden je bil ugovor zoper te volitve rešen, je prišel v veljavo nov občinski volivni red. Tako je ostal stari občinski odbor in bo gospodaril do izvolitve novega občinskega odbora. Kdaj bodo občinske volitve, se ne ve. Eni pravijo, da takrat, ko bo na počitnicah tisti liberalni študent, ki je zadnjič tako pridno agitiral za sedaj vladajočo stranko. Bomo že videli, če res. — Neke socialni demokrat zaničljivo piše v »Napreju«, da so kriški čevljarji narobe izobraženi. Kako je pa rdeči dopisnik izobražen, kaj se je naučil v socialno demokratski šoli, je pokazal ravno s tem dopisom. Narobe izobrazba se nahaja le pri socialdemokratih. — Veliko sredo je utonila v jarku pri mlinu v Retnjah mlinarica Marija Zupan. Dobil so jo kmalu, poskušali so jo obuditi k življenju, a je bila že mrtva. — V torek, dne 25. aprila ob 11. uri ponoči je nastal v Pristavi ogenj v tovarni za opeko, ki je last barona Karla Borna. Zgorela je vsa tovarna, rešili pa so žago, ki je tik opekarne. Okoli 40 delavk in precej delavcev je ob zaslužek. Kakor se čuje, bodo tovarno nanovo postavili.

g Hranilnica v Kranju. Iz letnega poročila »Hranilnice in posojilnice v Kranju« posnemamo sledeče zanimive podatke. Hranilnica je začela poslovati

dne 4. novembra 1907. »Gorenjec« jo je strastno napadal, to je hranilnici tako pomagalo, da je že v treh letih narasel denarni promet nad letnih tri milijone kron; same hranilne vloge znašajo 1 milijon 216.306 K 99 v. Ker posluje reelno in kar najceneje, se nanjo z zaupanjem obrača mesto in okolica; iz istega razloga je znašal čisti dobiček kljub ogromnemu prometu le 5696 K 77 v, kar zavodu ni v sramoto, ampak v čast. — V odbor so bili na letošnjem občnem zboru zopet izvoljeni najuglednejši možje okraja: gg. R. Marenčič, trgovec, načelnik; A. Koblar, dekan, podnačelnik; V. Sitar, kaplan; A. Sušnik, c. kr. profesor; K. Windischer, posestnik; Blaž Zabret, tovarnar; odborniki. V nadzorstvo pa gg. A. Dokler, c. kr. profesor; J. Likozar, trgovec; M. Mayr, pivovarnar; dr. Fr. Perne, c. kr. profesor; J. Ručigaj, gostilničar. — Kdor se za zavod bližje zanima, naj zahteva računski zaključek za leto 1910. — Hranilnica posluje v »Ljudskem domu« vsako dopoldne, ob semnjih pa tudi popoldne, da je tako mogoče vsakteremu se ravnati po geslu: Svoji k svojim!

g Tržiške novice. Volitve v splošno delavsko bolniško blagajno so se končale z zmago krščanskega delavstva. Socialni demokratje se niso upali blizu, je bilo grozdje prekislo. Odslej se bodo volitve vršile na tri leta, tako je sklenil občni zbor. — Pogorela je došla opekarna barona dr. Borna pri Trčiču. Škoda je ogromna. Lastnik je bil zavarovan za veliko vsoto. Kakor se čuje, ne namerava gospod baron več graditi opekarne, s katero je imel mnogo stroškov. — Dne 21. aprila bo slovesni blagoslov novega gasilnega doma in zastave gasilcev. — Lepo so se obnašali rajni svobodomiselnici na veliko soboto, ko se je pomikala procesija po trgu. Eden je nahlulil požarno brambo s klerikalno bando, drugi jo je mahal mimo vernikov z »Naprejem« v žepu, okna svobodomiselnega notarja so bila brez vsake razsvetljave. Je že prav, da se razni brezverci pokažejo v pravi luči.

g Odbor Knjižnice slov. dij. zveze v Hrašah se tem potom najvljudneje zahvaljuje onim gospodom, ki so šli naši priveditvi na Belo nedeljo tako blagohotno na roko, zlasti prečast. kanoniku, potem vsem, ki so pomagali priti do tako lepe in bogate knjižnice in denarno isto podprli, kakor g. Bulovec, g. kaplan, g. Janc in gospa Bogataj iz Radovljice; dalje zlasti g. Muhovcu, ki nam je dal brezplačno prostor za predstavo in g. Kunsteljnu iz Hraš, ki nam je z navdušenjem šel na roko s svetom in dejanjem in ki sta oba pokazala, da imata smisla za narodovo probujo. Zahvaljujemo se še vsem, ki so nam s knjigami šli na roko. Posebno veselje in zahvalo pa izraža odbor pevskega zboru, ki je z veseljem in navdušenostjo povzdignil celo priveditev in rešil čast sebi in knjižnici. Knjižnica je bogata. Vsak, kdor hoče čitati in želi razvedrila, naj marljivo sega po knjigah. Oglasi naj se pri knjižničarju v Hrašah št. 26.

Uradne ure: vsak dan po šesti uri zvečer, v nedeljah in praznikih pa od 7. do 9. ure dopoldne in od pol 1. do pol 2. ure popoldne. — Odbor.

Dolenjske novice

d Iz Dobrniča. Pred kratkim časom so tukajšnji zvonovi naznanjali tužno vest, da je mlada mamica v 25. letu svoje starosti, Virgilija Rajner, soproga Fran Rajnerja, gostilničarja in sotrudnika »Vzajemne zavarovalnice« na Dobravi, udana v božjo voljo morala umreti. Neverjetno, a resnično, da neizprosna smrt umori tudi najblagejše srce! Ker je bila rajna Virgilija do izpremembe svojega stanu zvesta družabnica dobrniške Marijine družbe, se je njenega pogreba udeležila družba polnoštevilno z zastavo in svečami, kar je bilo nekaj ginljivega. Tako je lepo!

d Litijska. V nedeljo, 30. aprila se je vršil sestanek volivcev litijske občine vsled razpisanih novih volitev v občinski odbor. S. L. S. postavi kandidate v vseh treh razredih. Na sestanku se je določilo število mož za posamezne vasi. Katere može želé imeti v odboru, to naj določi vsak kraj posebej. Volili pa bomo skupno določene kandidate. Za podrobno delo se je izvolil zaupni volivni odbor. Kdo bo prihodnji župan, o tem bo odločal občinski odbor, kadar bo izvoljen, ne pa kak breškji Šepec. Ta liberalen taberhar se je prikradel na shod gotovo najet in tam hotel nekaj terorizirati. Če bi se hitro ne izmuznil ven, bi mu že pokazali vrata naši može. Sveta dolžnost vsakega volivca je, da se udeleži volitve in glasuje enotno za določene može. Kdor se volitve ne udeleži, krši disciplino in pomaga s tem liberalcem, takega ne bomo več priznali za našega somišljenika. Vsi po na delo k častni zmagi z geslom: En Bog, ena vera, eno ljudstvo, združeno v Slovenski Ljudski Stranki, katera naj zmaguje in vlada!

d Prečna. Prav prijetno veselico je imele tukajšnja dekliska Marijina družba zunaj na prostem. Mladenka iz družbe nam je prav korajžno deklamirala; nato so pevke popevale: »Veš o Marija«, »Rožmarin« in »Kdo bi zmiral tužen bil«, ki je posebno ugajala. Sledila je tombola s 70 dobitki. Največ veselja, pa tudi največ drobiža nam je pa dala gdčna. goska-gaga-zapravljivka; vsak dan je bila v gostilni (ker je bila tam kupljena), zato je prišla na boben in bila na šaljivi dražbi prodana za 44 kron. To je bilo veselja z njo! Teden pozneje pa je imela mladeniška družba svojo zabavo s tombolo. Mladina! Če hočeš, se tudi brez nerodnosti lahko pošteno veselíš!

d Ajdovec pri Žužemberku. Naše pevsko in izobraževalno društvo »Škrjanček« je privedilo na belo nedeljo veselico. Vrli fantje so se kot pevci prav dobro obnesli in lepo proizvajali

par pevskih točk. Spevoigra »Kovačev študent« je dosegla nepričakovano lepe uspehe; igralci so se vtopili v svoje vloge in nam tako živo predstavljali, da smo z veliko napetostjo sledili dogodkom. Pa tudi Štipko Tiček nam je napravil veliko zdravega smeha. Veliko zaslugo si je pridobil s tem gospod organist, ki je fante izvežbal in petje spretno vodil, pa tudi gospod učitelj, ki je s svojim krasnim tenorjem sodeloval pri petju in pri igri.

Popotnik Trebnje - Št. Janž.

Popotnik sem znan, zato palico v roko vzamem in mahnem jo dol za vodó; za mirensko strugo, ter živo prežim, da kaj novic za »Domoljuba« dobim. Liberalci pa nič se me kaj ne veselé, nekako od daleč se me že bojé; zato pa le v »Domu Slovenskem«

brbljajo in s potepuhom me zmerjajo in ščegetajo.

Jaz pa ne zmenim se za njihov srd, veselo jo maham ob palici oprt; prav vse kote preiščem in zbiram

novice, vesele in žalostne, pa tudi bodice, ker vem, da jih »Domoljubovci« radi imajo,

veselo prebirajo in pri njih kramljaajo; za liberalno zmerjanje in psovke sem

gluh in pravim: »Slovenski Dom« — piši me v uh!

Tole pesemco sem zapel in jo urezal po trebanjsko-mokronoški dolini; pa kukavica mi je vmes pritrjevala s svojim ku-ku ter mi še dolgo življenje prerokovala, na veliko jezo liberalcev, ki bi radi videli, da bi me prej ko mogoče vrag vzel. V St. Draga pri Šent Rupertu je pogorela velikonočno nedeljo ena hiša in dva kozolca; zažgal je neki otrok. O tem požaru je povedal svetu »Slovenski Dom«, ki je hvalil Prelihovo Mici, gotovo zato, da bi to zvedel ženin v Št. Janžu. Kdor je to bral, se je pač smejal, ker vsak Šent-ruperčan vé, da je Mici dobra le z jezikom — kadar zabavlja čez klerikalce. Zvedel sem tudi, da imajo v Št. Rupertu liberalci nekega fanta v svoji sredi. Tega fanta pa svarim, naj pusti pri miru poštene ljudi. Vso stvar dobi lahko v roke sodišče. Zastrupil se je v roko J. Dolenšek in je umrl v Kandiji. Iz Št. Ruperta jo uberem v Mokronog in izvem, da obrtna zadruga v Mokronogu vabi učence k preizkušnji. Fantje, nobeden tja! Dokler se bodo preizkušnje vršile v gostilni in se potem popivalo — toliko časa ne. Pojdite raje v Ljubljano. Tam se vrše preizkušnje v šolah in potem ni popivanja. V mokronoški zadrugi bomo tudi pomedli z liberalci. Iz Mokronoga grem skozi Tržišče, kjer izvem, da bodo 16. maja občinske volitve. Može Tržiščanje! Le dobro se držite in može kot so Flajs in Jelenc pustite pri liberalnih časopisih. V Krmelu sem naletel v Levičarjevi trgovini na razprodajo. Mož je liberalnega kalibra in pri ljudstvu nepriljubljen, zato jo bo odkuril. Prav tako!

d Na Vačah je bil 27. aprila pogreb najstarejšega moža cele župnije. Blagi pokojnik Matija Rozina s Konja je prekorščil 90. leto; bil je namreč rojen dne 24. februarja leta 1821. Naj v miru počiva! — Od deželnega odbora je prišel sadjarski učitelj g. Humeck pogledat drevesnico naše kmetijske podružnice. Prav tako, se je vsaj osebno prepričal, koliko podpore zaslužijo naši liberalci, ki mečejo denar proč za nepotrebni beton pri ograji. Po naše bi hrastovi koli tudi zadostovali. Kaj je rekel zaradi zanemarjenih drevesc, o tem naj še za danes molči zgodovina. Kako potrebna bi bila n. pr. pri naši kmetijski podružnici dva »ključarja« — da rabi-mo ta izraz, — bi vsaj vedeli, za kaj se je porabilo tistih 600 kron. Za kmetijsko podružnico, gasilno društvo in svojo posojilnico naj naprednjaki volijo ključarje. Treba bi bilo. Da bi pa kdaj volili ključarje za farno cerkev, za to pa še danes ni take postave. — Dne 29. aprila je prišel našo pošto nadzorovat poštni komisar, ki je poštarja opomnil, naj opravlja svojo službo tako, da ne bomo imeli opravičenih pritožb. Upamo, da v uradu ne bo poštar nič več kazal svojega strankarskega mišljenja. Če nam naši časopisi ne bodo redno dohajali, bomo morali še storiti korake. Želimo pa, da bi o tej stvari ne bilo treba več govoriti. — Ali naj rečemo katero o naši stranki stranišča ali stranki sodrge? Ni treba, ker bi našim liberalnim ostankom s tem izkazali preveč časti. Če v tisti liberalni listič, s katerim si mi niti črevljev ne obrišemo, piše Kozjek ali Peruci, nas prav nič ne briga. Nevoščljivi ste nam in jezi vas, ker morate hoditi v hlev. Mi gremo svojo pot, tista čeda pobov in druge svojati pa naj se med seboj pretepa in tožari. Nas nič ne briga. Dragi, ali si že videl psička na verigi? Priklenjeni kužek laja toliko časa, dokler greš mimo, ugrizne pa le tistega, ki mu pride preblizu. Pusti liberalca z lepo in z grdo pri miru, pa se ne boš kesal. Svoji k svojim!

d Kmečka zveza za Belokrajino je v svoji zadnji odborovi seji v Črnomlju razpravljala o važnih zadevah in storila med drugim zlasti te važne sklepe: 1. Visoki deželni odbor se povpraša, kaj misli glede cest: a) Metlika—Gabrovec—Lesče, b) cestna zveza (1 km) državne ceste pri Dragovanu z okr. cesto Krvavčji vrh čez Lokvico in c) Rosalnice—Kozji hrib ukreniti, ker se je prosilo, da se sprejmejo med deželne ceste. 2. Ker se je zemljišče, odmerjeno za novo državno cesto Suhor—Metlika nekaterim posestnikom jako čudno cenilo, da se je enemu posestniku za 40 m' izplačalo le 38 vinarjev, zato se npozarja kompetentna oblast, da imenuje za cenilce posestev može-posestnike, ki bodo znali po vrednosti zemljišče ceniti, da ne bodo imeli gospodarji nepotrebne škode. To pa priporoča Kmečka zveza kompetentnim oblastem še zlasti sedaj, ko bo v najkrajšem času cenitev zemljišča za zgradbo nove

železnice, posebno še tudi, ker se je baje za črnomaljski okraj že imenoval cenilec, ki se na kmetijstvo in zemljišče malo razume. 3. Visoki deželni odbor se opozori, da glede javnih poučnih predavanj vselej vpraša tajništvo Kmečke zveze, ker drugače ne bo uspehov. 4. Visoki deželni odbor se naprosi iznova, da bi se zavzel za vrborejo v Belikrajini. 5. Visoka vlada naj ne daje več novih gostilniških koncesij v Belikrajini, ker je že teh itak preveč. Samo v Metliki je zdaj 40, reci: štirideset koncesij. V ta namen se Kmečka zveza obrne do vseh faktorjev, da se to doseže. 6. Napravi naj se nova cesta Črnomelj—Vojna vas—Zastava—Cerkvišče—Griblje in dalje proti Metliki.

d Hinje. Zadnje tri tedne se je pri nas mnogokaj izpremenilo. Na tih nedeljo smo imeli prvič igro v novih prostorih izobraževalnega društva. Soha, s kojo sedaj razpolaga naše društvo, je kakor nalašč za to svrhu. Bodi tu izrečena gospodarju Šporarju iskrena hvala, da se je pokazal tako požrtvovalnega ter nam prepustil dve obširni sobi, da smo prišli končno do tako pripravne dvorane. — Med tem časom ste bili že dve predavanji še dobro obiskani. Govoril je domači kapelan »O razmerah, ki vladajo zadnje čase v Ameriki« in »Alkohol, naš sovražnik«. — V nedeljo, 30. aprila je bil I. redni občni zbor izobraževalnega društva. — Kmalu nam mladeniči uprizorijo lepo predstavo: »Pravica se je izkazala«. — V kratkem, kakor čujemo, izgubimo vnetega g. podpredsednika našega društva, namreč gospoda župnika, ki jo namerava pobrati v pokoj. Dal Bog, da bi dobili še bolj navdušenega naslednika, ki bi pomagal društvu na noge s tem, da bi se od sedanjega kapelana zasnovani načrt izpeljal, namreč postaviti svoj dom.

d Iz Kresnic. Tukaj se je ustanovilo slov. kat. izobraževalno društvo. V nedeljo, 23. aprila, je prišel sam gospod Povše, naš rojak, in je zbrane navduševal za branje, zlasti branje kmetijskih spisov. Sam bo pošiljal društvu več časopisov in je podaril tudi več knjig in jih bo še. Za rojake vneti gospod poslanec je tudi nagovarjal gospodarje za živinorejsko zadrugo, ki se bo po njegovem prizadevanju kmalu ustanovila. Lepa hvala, gospod poslanec! Vi možje pa na delo, saj bo vse v Vašo korist!

d Loški potok. Cesto k cerkvi na Tabor je dal občinski odbor popraviti, pot se razširi, napravi kanale ter obsadi s kostanji. Prevesna večina občine ta ukrep veselo pozdravlja in vsak tujec, ki je šel enkrat k cerkvi, je smatral popravo poti za nujno potrebo. Tudi prejšnji odbor je bil pred leti in leti že isto sklenil, popravil je bil pot in zasadil, pa le pri seji in na papirju, sedanji zastop ima pa srečo in veselje isto izv. štiti. Ta naredba deli usodo z drugimi mnogimi, sklenilo se je in zapisalo marsikaj, a izvršiti mora sedanji zastop. Da bi pa ne bila poprava poti preveliko

breme davkoplačevalcem, je sklenil občinski zastop, da se pobirajo najprvo prostovoljni prispevki in ostalo nepokrito svoto se poravnava iz občinskega denarja. Da je ta ukrep pameten in zlasti večjim davkoplačevalcem koristen, to je očitno, saj sedaj bo prispeval kak zasebnik in druge osebe, ki bi sicer ne prišle v poštev. Toda nekemu to ni prav, našim žlahtnim neklerikalcem. Tem gospodom prehuda modrost in skrb za blagor občine narekuje vse druge misli. Da morajo obgodrnjati to novo delo, to je gotovo, in sicer zato, ker oni niso zraven. Pa še nekaj, ti ljudski dobrotniki menijo, da je krivično in v veliko škodo občanov, če se pot popravi s prostovoljnimi doneski, češ, vse se mora iz občinske blagajne. Seveda so sklenili takoj pritožbo na glavarstvo zoper ta ukrep. Do danes pa še niso vložili pritožbe, menda jim je kak modrejši dopovedal, da prostovoljnih darov ne ubrani nikdo. Gotovi pa smo, da če bi bil občinski odbor sklenil stroške poprave poravnati iz občinske blagajne, bi zagnali še hujši krik o slabem gospodarstvu klerikalcev. Tako se lovijo ti žlahtni neklerikalci, da pokažejo svojo modrost kot zopetni bodoči občinski možje. Sicer se za njih mnenje bore malo kdo še zmeni, razun par kimajočih omizij, pa vendar omenjamo to, ker se še dobe kalini, ki se lovijo na njih limanice. Morda se odpro oči tem ali onim vlovljenim gimpeljnim.

d Loški potok. Igro »Tihotapec«, petdejanjo, priredi bodočo nedeljo po večernici telovadni odsek Orel v »Društvenem domu«.

d Iz Tržišča. Letos imamo volitve na vseh konceh. Komaj minejo ene, že pridejo druge. Pri deželnozborskih volitvah smo splošno vsi volili in tudi izvolili g. Vehoveca, le nekaj »mandeljcev« je drugače volilo. Te je pospešil g. župan Knez, ki se je naveličal županske časti in se odpovedal neprijetnemu županovanju. Škoda zanj, ker bo težko dobiti njemu enakega. Sedaj pa skuša zlesti na županski stolec drug mož, ki je zagrizen liberallec od pete do glave. Ta mož je usiljivi Flajs. Že pri zadnjih volitvah je stresal svojo modrost ali boljše sitnost, da so ga bili kmalu vsi siti, ker je hotel, da povsod obvelja edinole njegova. Hotel je stopiti na županski stolec, pa je bil previsok. Letos se bo bolj pognal, bo pa zato še bolj odletel nazaj; tako bo odletel, da bo izletel iz odbora. Pa čemu se toliko trudi? Ali za blagor občine? Ne, njemu je blagor občine deveta briga. On išče le sebe in svoj žep. Kajne, očka Flajs, dosedanji župan je bil premalo liberalen, vi si želite bolj liberalnega, in ker stji vi najbolj zagrizen liberallec v občini, hočete postaviti sebe. Le škoda, da ne bo šlo. Volilci vsi dobro vedo, da ni Flajs nič bolj učen kakor drugi volilci. Če zna kdo vino poceni kupiti in ga drago prodajati, ni še zato nič bolj učen. Liberalen krčmar naj bi pri nas komandiral? Nel Mož, ki ima celo kramarijo brezverskih časnikov, nesramno »Jutro«, »Slovenski

Narod«, »Slovenski dom« in »Svobodno misel«, tak mož naj komandira in župani svojim šnopsarjem in oglarjem, ki mečejo težko zaslužene krajcarje v njegovo liberalno bisago. Možje volilci, izberite si za odbornike može, ki so ugledni kristjani in dobri gospodarji. Volilo se ne bo več na glas, ampak tajno. Nobeden ne bo vedel, kaj boš zapisal, nikomur se ne moreš zameriti. Zato pa nad

pet sto volilo jih bo,
da Flajs nam županil ne bo.

d Škocjan pri Mokronogu. Našo župnijo je poskusil osrečiti s »Slovenskimi domi« poleg drugih tudi neki prekupec Bon po imenu. Naročal je umazani list ljudem zastonj. Mnogi so ga že nazaj poslali. Upamo, da ne bo nobeden mazal svoje hiše s to kunjjo. Glede Bona bodi rečeno samo to, da je oskrbljeval konje tudi za zelo dobre katoliške može v oddaljene kraje. Zana-prej naj kupčuje s »Slov. Domom«.

d Škocjan pri Mokronogu. Zaradi besed gospoda nadučitelja Benedičiča, da če hočejo iti (otroci) v komedjo, naj prinesejo jajc, če nimajo groša, je bil neki orok občutno tepen, ker je hotel doma vzeti jajec.

d Iz Tomišlja. Zadnji dopis iz Tomišlja v »Domoljubu« je zelo razburil naše liberalce. Seveda je vse laž, kar je »Domoljub« pisal, saj resnico pišejo po njihovem mnenju samo liberalni časopisi, klerikalci pa lažeje. Z Petrom in Jurijem Janežičem se ne bomo pričkali, sta prevelike ničle v naši župniji. Samo to jih vprašamo, kdo pravzaprav dela že toliko let prepire v naši župniji, kdo vsako leto dela tožbe pri sodnji proti poštenim in krščanskim ljudem, ali ne liberalci? Ali dela župnik prepir, ako svari ljudi pred prepiri in branjem slabih časopisov, ali ni to njegova dolžnost? Malokateri župnik je prestal toliko obrekovanja, kolikrat bi bil lahko tožil, a je raje vselej potrpel, a vi liberalci tožite za vsako malenkost, tako ste kunštni, klerikalci pa neumni, a pri sodnji vselej pogorite in advokate plačujete. Peter Janežič je dobil dva dni zapora za dolg jezik, a županova žena, katero je tožilo kar devet liberalcev na besede Petra Janežiča, je bila oproščena. Žgur Matija, oče naše učiteljice, je zbobnal polno dvorano liberalnih gularja lačnih agitatorjev v sodno dvorano, češ, da bodo slišali, kako bo obsojena županova žena iz Tomišlja, a so šli z dolgimi nosovi iz dvorane. Najbolj je pri tem zanimivo, da je dobila tisti dan v loteriji skoro 2500 kron in je tako zadela dvojno loterijo, pravični Bog jo je precej poplačal zato, ker je po nedolžnem preganjajo, a naši liberalci so kar zeleni od same nevoščljivosti. Tudi kar je »Domoljub« pisal o naši učiteljici, je vse zlagano, saj ona zmirom ljudem trobi, kako »Domoljub« laže. Mi vam pa povemo, blagorodna gospica Marija Žgur, da je laž dopis v »Slov. Domu«; mi vam ne verjamemo, akoravno ste se široko podpisali. Kdaj je župnik vam in očetu prepovedal v tomišeljko cer-

kev hoditi? Kateri župnik ima to oblast, saj je cerkev vsem prosta. Da vam je pa župnik vzel klop v presbiteriju, je storil zaradi tega, ker ste z odkimavanjem kritizirali njegove govore, prepovedali otrokom pozdravljati s »Hvaljen bodi Jezus Kristus« in s svojim društvom naredili toliko prepira. Ali je vaš oče tisti, ki ni bil deset let v cerkvi? Ali pa je tisti gospodar, ki o Božiču v Ljubljani za celo leto opravi sveto mašo? Kar se tiče izpolnovanja stanovskih dolžnosti, je vsej župniji znano, da so šli otroci skoro vsak teden ali štirinajst dni eno dopoldne ali popoldne domu, precej ko se je imela šola začeti, in so rekli: »Učiteljica je bolna«. Mi smo nekaj časa verjeli, da je bolna. Odkar je začela svoje društvo po gostilnah voditi in ji gostilniški dim od tobaka in ropot ni škodoval, odkar je z mizarjem Janezom Svete hodila po plesih in gostilnah in ji ni škodovalo, od takrat ne verjamemo več njeni boleznii. Odkar je imela disciplinarno preiskavo, pa ni več bolna. Prihodnjič bomo pisali, kdo hodi v bolj pošteno družbo, učiteljica ali nadučitelj in kdo je večkrat šolo opustil.

d Na Zaplazu je tretjo nedeljo po veliki noči, dne 7. maja, ob 10. uri romarski shod v čast sv. Jožefu. Pričela so se pri cerkvi zopet zidarska dela. Skušali bomo cerkev znotraj izdelati. Izdelana bi bila že zdavnaj lahko, ako bi imeli dovolj drobiža. Prosim torej posebno premožnejše Slovence, da pripomorejo dovršiti cerkev Matere božje. — H. P o v š e, župnik.

Nefranjske novice

n Vipavska mladina! Dne 7. maja se vrši romanje vse vipavske slovenske mladine v Log k brezmadežni Devici. Na čelu romanja korakajo naši Orli. Apeliramo na vso našo mladino, da se pridruži temu zletu ter tako javno manifestira za svoje krščansko prepričanje. Vipavska, pokaži, kaj imaš in premoreš! Mladina, na dan! Spored je slede: I. Do tričetrt na 8. dohod Orlov v Log. II. Ob 8. uri tiha sveta maša za Orle. III. Ob 10. uri slovesen govor br. p. Bonaventur: »Naši mladini« in sveta maša. IV. Javni ljudski mladinski shod na prostem. Govori br. Vojteh Jeločnik. V. Kosilo. VI. Litanije ob pol 2. uri. VII. Nato občni zbor vipavskega okrožja Orlov.

n Hrašče pri Hrenovicah. Na Belo nedeljo je pri nas priredila Kmečka zveza krajevni shod po § 2. Vršil se je v prostorih »pri grofu«. Marsikdo je spoznal potrebo zveze in mnogo jih je tudi pristopilo k zvezi. Seve, da bi se jih lahko priglasilo še več. Nekateri raje poslušajo take ljudi, ki prav malo čutijo s kmetom, pač pa trobijo v liberalni rog, ki nima nobenega drugega cilja kot nered, nerodnosti in pa kaka pija-

ča. To se je tudi to pot pokazalo. Naš kovač in nekaj drugih njegove baže so skušali tupatam nekaj ugovarjati, seveda tako, da jih nihče umel ni. Zavzeli so se tudi za »pipčarsko društvo« v Hrašah. Res, za ljudi take vrste ni družega kot »pipčarsko društvo«, društvo, ki bi jim pomagalo plačevati »eeho«. — V ponedeljek po Beli nedelji pa je eden zopet iz one »pipčarske družbe« hodil po vasi, ginjen od vinca še prejšnjega dne ter klical: »Prav, da so v Ljubljani zmagali liberalci, kar zastavo bi obesil na hišo.« Bolje pa bi bilo, da bi klical: »Spet me je premagal alkohol, kaj bo z nami? Če bo tako šlo, mora propasti celo naše pijano — čem reči »pipčarsko društvo«. — Zato pa, možje Hraščani, vsi v Kmečko zvezo!

n Dobrova. Telovadni odsek Orei na Dobrovi je 30. aprila uprizoril igro »Repoštev«.

n Iz Idrije. Kakor je že poročal »Slovenec«, je c. kr. ministrstvo za javna dela prejšnji teden poslalo v Idrijo ravnatelja Julija pl. Jablanczyja, da v entedenskem vrtnarskem tečaju pouči hčere in žene rudniških delavcev, kako naj umno obdelujejo svoje zelenjadne vrtove, da bodo iz njih dobivale kolikor mogoče veliko in dobre zelenjadi. Imenovani gospod je prinesel s seboj tudi nekaj praktičnega, nam dosedaj nepoznanega vrtnarskega orodja, ki ga je na Dunaju kupil po naročilu c. kr. ministrstva. Posebno zanimanje so vzbujale takozvane kopalne vile, ki se rabijo za kopanje zemlje mesto pri nas s bičajnih lopat. Te vile imajo pred našimi lopatami to prednost, da se z njimi zemlja z lahkoto dovolj globoko prekoplje in zrahlja. Tečaj se je vršil vsak dan dopoldne v gospodinjski šoli č. ss. uršulink za deset učenk gospodinske šole, popoldne pa, če je vreme pripuščalo, na šolskem vrtu za deset že odraslih delavskih žen in hčera. Pouk sam je bil večinoma praktičen, le kadar je vreme nagajalo, tudi teoretičen. Učenke so se učile, kako je treba vrt pravilno obdelati, posejati in posaditi. Seveda so morale učenke po navodilu vse delo same opravljati. Posebno važnost se je polagalo na sejanje v vrstah in vmesno saditi. Učenke so vsemu pouku zelo pazljivo sledile in upati je, da bo ta tečaj rodil obilen sad, če bodo to, kar so se učile, upotrebovale na svojih lastnih vrtovih. Ob koncu tečaja se je med učenke razdelilo nekaj orodja in več vrst raznega semena. Gospod Jablanczy je povedal, da je videl take tečaje prvič v Švici, kjer se vsako leto z uspehom vrše na raznih krajih za vse sloje. Ker so ti tečajji zares koristni, bi bilo želeli, da bi se pogosteje vršili tudi po naših krajih. C. kr. ministrstvu za javna dela pa moramo biti hvaležni, da je ukazalo prirediti tečaj, ker je s tem pokazalo, da ima dobro voljo, povzdigniti blagostanje trpečega rudarja. — V nedeljo varstva sv. Jožefa ima Katol. delavska družba sveto mašo pri sv. Antonu ob pol 8. uri. Zvečer ob osmih je v Didičevi dvorani zabavni večer, kjer

nam bo predsednik povedal, kako se je Idriččanom godilo pred sto leti, ko so Francozi pri rudniku gospodarili. Če bode le mogoče, bodo tudi slike s skioplikonom. — Ker je gospod Gostinčar zadržan ta teden, kakor je obljubil, bodo že naznanjeni volilni shodi povsod za en teden pozneje.

Dobre knjige

Silvin Sardenko, Marijino kraljestvo na Jutrovem. Cena 50 vin.; na 10 izvodov en izvod zastoj. Knjiga obsega dve krasni pesmi in dvanajst lepih beril o češčenju Matere božje na Jutrovem. Vsa knjiga je pisana krasno, preprosto in poljudno, prepletena z lepimi zgodbinami in nauki; vsak jo bode lahko razumel in bral z velikim veseljem. — Knjigo posebno priporočamo kot vzpodbudno berilo v mesecu m a j n i k u; primerna je tudi za darilo ob raznih priložnostih. Izmed občinstva nam prihajajo obilne pohvale o tej knjižici, ki je razveselila in ganila preproste in učene.

Siava Brezmadežni, cerkvena pesmarica. Po p. Angelikovi izdaji uredil in prenovil Stanko Premrl, stolni kapelnik in vodja cecilijanske šole v Ljubljani. — Cena broširanemu izvodu 1 K 20 v., v zelo trpežnem platnu vezanemu 1 K 80 v. — Katoliška Bukvarna v Ljubljani je ravnokar to priljubljeno in že pogrešeno pesmarico izdala v novem natisu. Ista obsega večinoma že iz prejšnje zbirke znane napeve. Ker je bilo v stari izdaji nekaj napevov za današnje razmere na cerkveno-glasbenem polju neprimernih, je gospod profesor Premrl iste v novi izdaji izpustil in nadomestil z boljšimi. Dodal je še par drugih napevov domačih skladateljev. Večinoma napevov je tudi harmonizacija izboljšana in besedilo popravljeno, deloma novo. — Gospod prireditelj se je strogo oziral na to, da je ohranil, kolikor je bilo mogoče, original stare izdaje. — Priredba te dobrodošle pesmarice, ki je prišla izpod peresa našega odličnega strokovnjaka, ne potrebuje nikakoršnega priporočila. Opozorjamo samo naše pevске zборе, katerim bode omenjena pesmarica izborna služila, da pridno sežejo po njej. Dobi in naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Na ogled se ta pesmarica ne bode razposlala.

Ljubljanske slike. Ljudska knjižnica, 14. zvezek: Aleševčevi spisi 4. in 5. Založila »Katoliška Bukvarna«. Cena 1 K 80 vin., vez 2 K 60 vin. — Nepotrebno je vnovič in vnovič povdarjati, da veže iz vseh Aleševčevih spisov pravi nepokvarjeni narodni duh in pristrčen, časih šaljiv, časih pa tudi rezek

dovtip, ki vseka, kogar zadene, do živega; kdor je namreč bral povest »Kako sem se jaz likal«, ali kak drug Aleševčev spis, si je sam vstvaril o Aleševcu kot pisatelju sodbo, ki ne potrebuje nobene hvale več. Kdor pa hoče spoznati, kako zna Alešovec s svojim kot puščica ostrim dovtipom bičati, ta naj bere njegove »Ljubljanske slike«, ki nam nudijo zgodovinsko podobo nekdanjih ljubljanskih razmer. Pred našimi očmi se razprostira bela Ljubljana kakor je bila pred 40 leti polna zagrizenih nemškutarjev in po njenih ulicah vidimo korakati razne stanove, katerih slabosti Alešovec v svojih slikah tako do golega razkriva. Knjiga bo poleg pristrčne zabave nudila bravcu tudi obilo dušnega užitka, radi česar jo toplo priporočamo, kakor Aleševčeve spise sploh.

Drobtine

POLJSKO - JUGOSLOVANSKE KONFERENCE.

Krakov, 1. maja. V Krakovu je bil včeraj konferenca vodilnih poljskih politikov z merodajnimi osebami Jugoslovancev, kjer se je razpravljalo, kako ustvariti tesnejše razmerje med Poljaki in Jugoslovani v državnem zboru. Med Jugoslovani so se osobito v tem smislu izjavili bivši zbornični podpredsednik Pogačnik, deželni glavar vojvodine Kranjske dvorni svetnik Šuklje, deželni odbornik dr. Evgen Lampe in voditelj hrvaške kmečke ljudske stranke Radić, ki so naglašali, da bi bili za oba naroda ugodni uspehi. Načelnik S. L. S. dr. Iv. Šusteršič je brzojavno pozdravil konferenco. Zvečer je bil banket, na katerem se je napivalo ožji politični zvezi Poljakov in Jugoslovancev.

Ustanova za boj proti jetiki. V New Yorku je umrl na jetiki milijonar Patien. Zapustil je ustanovo 2 milijonov dolarjev za preiskovanje in zdravljenje jetike. Pred nekaj leti je vseučilišču v Illinoisu dal v ta namen 5 milijonov dolarjev, tako da je v ta namen dal skupno 7 milijonov dolarjev.

Milijonarjeva oporoka. Večkratni milijonar dr. Jožef Senta v Kašavi je zapustil več stotisočakov za dobrodelne namene. V oporoki je zahteval, naj sežgo njegovo truplo na grmadi v gozdu, pepel naj pa porabijo za gnoj. Svojim dolžnikom je odpustil vse dolgove. Oporoko je končal trivialno: »Finita la comedia! Pfej!«

Rop v florentinski stolnici. V slavnostni florentinski stolnici so ponoči 13. t. m. roparji oropali vse dragocenoosti, vredne 80.000 lir.

Samoumor afričanskega preiskovalca. Znani afričanski preiskovalec in časniki Agosto Franzoi se je ustrelil 13. t. m. v svoji vili pri Turinu. Star je bil 60 let.

Zgorela cela vas. Več otrok zgorelo. V občini Vizvar na Ogrskem je 14. t. m. uničil požar celo vas. Zgorelo je 20 hiš. Tudi več otrok je zgorelo. Gasiti vsled hudega vetra ni bilo mogoče.

Zakladi denarja. Iz New Yorka poročajo, da so v kraju Sainin-Brelade v državi New Jersey izkopali velike zaboje, polne zlatih novcev. Skupna vrednost odkritega zaklada se cení na poldrug milijon dolarjev.

Zasluzek v Ameriki. Poljedelski oddelek vlade severo-ameriških držav je razglasil statistiko o mezdah, ki jih dobivajo poljedelski uslužbenci v Združenih državah. Glasom tega poročila so mezde poljedelskih uslužbencev bile v letu 1910 višje, kot kedaj v minulih letih, razlikujejo se pa po raznih državah. Ako se povprečno vzame vse države, dobi poljedelec na mesec 27.50 dol., dočim je pred 20 leti iznašala plača na mesec 18.33 dol. Najvišja meza da se plačuje v daljnem zapadu. Tamošnji povprečni zaslužek iznaša 46.48 dolarjev brez hrane in 32.60 dol. s hrano vred; v prvi vrsti stoji Nevada z 54 dol. Potem prideta državi Montana in Washington, kjer znaša povprečna plača 50 dol. Najnižjo mezo plačuje South Carolina, namreč 16.50 dol. V državah takozvane nove Angležke in v severno atlantskih državah je iznašala povprečna meza 33.19 dol. Massachusetts je na prvem mestu z 37.50 dolarjev. S hrano so prinašale povprečne mezde 21.65 dol. V južnoatlantskih državah je bila povprečna meza brez hrane 19.75 dol in 13.77 dol. s hrano, West Virginia dela izjemo z 29 dol. V severnih osrednjih državah, vzhodno od Misisipija je znašala povprečna meza 31.81 dol. Od vseh teh držav se je plačalo v državi Wisconsin 37.25 dol., kot najvišja meza. S hrano je bilo povprečno 22.94 dol. V južnih osrednjih državah je znašala plača 21.90 dol. brez hrane in 15.23 s hrano.

Gladni Indijanci. Iz Ottawe Ont., Canada, v Ameriki se poroča: Iz Kaswanin okraja so došla poročila, da so Green Indijanci vsled velikega gladu napadli naprave Hudson Bay Co., da bi dobili živila. Napadi so bili odbiti. Vlada je zdaj poslala v okraj konstablerje z živili. Glad je povzročila dolga in huda zima.

Velik požar v Tahavi. Velikanski požar je uničil v Tahavi 50 hiš, med njimi tudi judovsko sinagogo.

Šest oseb zgorelo. V ruski vasi Gornji je ob požaru zgorelo šest oseb.

300.000 mark dolga je zapustil v Berlinu tamošnji stavbenik Beutzen in pobegnil.

Vaše zdravje

dosežete! Vaša slabost in bolečine izginejo. Vaše oči, živci, mišice, kite se ojačijo, Vaše spanje postane zdravo, Vaša dobra počutnost se zopet vrne, ako vporabljate pristni Feller-jev fluid s znamko »Elsafluid«. Dvanajstorica za poskušnjo 5 kron franko. Izdeluje le lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg 16 (Hrvatsko)

Velike ustanove. »N. Fr. Presse« poroča, da je podjetnica Marija Weber v Raksu, ki je umrl vsled srčne kapi, imenovala v oporoki za univerzalnega dediča dunajsko juridično fakulteto v svrhu razdeljevanja ustanov revnim dijakom omenjene fakultete. Dalje je zapustila tudi 250.000 K za 25 ustanovnih postelj v raznih bolnišnicah in več legatov po 40.000 K in 20.000 kron za v razne druge dobrodelne namene.

Lakota na Kitajskem. Na južnem Kitajskem 3.000.000 Kitajcev strada. Boje se, da izbruhnejo nemiri, če vlada ne priskoči stradajočemu prebivalstvu na pomoč.

Plazovi. Iz Curiha poročajo: V Gopensteinu (kanton Wallis) so pridrli v dolino veliki plazovi. Nek plaz je zaprl reko Lonza, vsled česar je bližnja vas v nevarnosti pred povodnijo.

50 otrok zastrupljenih s pokvarjeno jedjo. Iz Berolina poročajo, da je v nekem zavodu v Crefeldu obolelo 50 otrok vsled zavžitja pokvarjenih jedil, kakor tudi neka postrežnica. Dva otroka sta že umrla, trije pa so v smrtni nevarnosti. Ostali bodo bržkone okrevali. Zavod so zaprli ter uvedli preiskavo.

Na slovenskem jugu najboljše drože (kvas) so vsekako iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 8. Slovenska Straža ima od njih lep dobiček. Priporočamo jih najtopleje. Agitirajte za nje!

Hiša s 55 nadstropji grade v New-Yorku. Hiša sama bo imela 35 nadstropij stolp nad hišo pa 20 nadstropij.

Nemški cesar in prestolonaslednik komponista. Iz Berolina poročajo, da dementira generalna intendantca kraljevih gledališč vest, da pripravljata nemški cesar in prestolonaslednik skupaj novo opereto.

Gostilničarka ustrelila gosta. V Marzilji je ustrelila v noči 11. t. mes. gostilničarka Duilermoz nekega pijanega gosta, ki ni hotel plačati dolga ter ji je grozil z nožem. Gostilničarka se je sama javila policiji.

Po desetih letih aretovan morilec. Iz Hanovra se poroča, da je bil 11. t. m. v Haste pri Wunstorfu aretovan železniški delavec Fischer, ki je priznal, da je umoril ritmojstra Krosigka 22. januarja leta 1901 v Gumbinu. Ako je ta izjava aretovanega Fischerja resnična, se bo preiskalo, ker se misli o njem, da je umobolen.

Stirjaška zastavica.

a	a	a	a
b	b	b	n
n	o	o	r
r	r	u	u

Sestavi 4 besede tako, da si bodo v vprečnih in navpičnih vrstah enake.

Skakalca.

	ke	pel	te	pač	
	pti-	če	na-	zra-	tr- ne
re	pro-	v	na-	nje-	ša tem ko
ca	pa	že	pro-	pre-	pa- ga kri
sto	sto	sr-	jaz	ko-	to bi v
ca	in	v	ce	na	če gar tla-
	ri	tuj-	če	v	če ne
	sr-	go-	pe-	ska-	

Rešitev ugank ali zastavic.

Rešitev polnilne uganke.

1. ničla; 2. nabor; 3. Narva; 4. načrt; 5. nagon.

Lovro.

Rešitev zastavice.

Delavci so sedeli pri mizi in so se delili s plačilom.

Rešitev rače zastavice.

Rokoko.

Skrivalnica.

Kje je lovec?

Za kratek čas

Uganke ali zastavice.

Razširjevalna zastava.

- predlog.
- • • ptič.
- • • del telesa.
- • • • • mesto.

Pojasnila o inseratih daje upravništvo samo tistim, ki priložijo vprašanje znamko za deset vinarjev.

V vsaki hiši lahko izostanejo ve-

like neprijetnosti pralnega dneva, ako se namoči perilo že na predvečer s pralnim praškom ki popolnoma izloči vso nesnago.

Pralni prašek je predmet zaupanja, kajti lahko je ponarejen in težko je ponaredbo dognati.

Ako kupite izdelek trdke, katera Vam za pristnost jamči, tedaj boste gotovo prejeli zanesljivo pralno sredstvo. Ponarejeni pralni praški (prah iz mila) sicer tudi dobro čistijo, a uničijo v kratkem času vsako perilo. Najboljši in najzanesljivejši pralni prašek je vsekakor

Schichtov
pralni ekstrakt „Ženska hvala“.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

- Praga, 26. aprila: 26, 20, 44, 42, 83.
Dunaj, 29. aprila: 73, 50, 9, 28, 76.
Gradec, 29. aprila: 21, 51, 57, 47, 3.

Laxigen
idealno odvajalno sredstvo
v obliki sedežnih tablet, zanesljivo millega učinka.
Izvirna škatlija (30 kosov) K 1-35. Dobivajo se v lekarnah ali pri glavni zalogi C. Brady, Dunaj I., Fleischmarkt 2. 5977

Krepkost in nežnost sta pač redko-kdaj tako složno zedinjeni, kakor v Franckovi sladni kavi. Le-ta je izvrsten pridelek in nadomestek za kavo, je krepkejša kot žitna in figova kava ter vendar zelo prijetne nežnosti. Dobiti jo je skoraj v vsaki špecerijski prodajalni. Na blagohotna vprašanja naznani trdka Henrik Francka sinovi v Zagrebu rade volje najbližnja dobavna mesta.
1200

Kašelj, katar, influenco

in pljučne bolezni odstranjujejo zdravniki uspešno s Sirolin „Roche“, najboljšim varstvom proti tuberkulozi. Sirolin „Roche“ vzbuja elastičnost in se lahko vpija in bi moral biti pri prehajenju v vsakem gospodinjstvu pri rokah. V lekarni naj se izrecno zahteva

Sirolin „Roche“.

Priporočamo novo trgovino s manufakturnim blagom.

Jesih & Windischer
LJUBLJANA, Stari trg št. 1 (prej bazar)
postaja električne železnice. 1210 (9)

Tržne cene

za 100 kg.

Ljubljana, dne 2. maja 1911.

Deželni pridelki:	Cena		Zivina, meso	Cena	
	K	v		K	v
Pšenica	24	40	živina vaga:		
Rž	19	20	Goveda pitana	90	
Ajda	19	40	Teleta telka	116	
Ječmen	17	8	Teleta maša	106	
Oves	19	80	Prasiči	180	
Proso belo	10	50	Koštruni	100	
Proso rumeno	17	60			
Koruza stara	—	—	Kuretina in drugo:		
Koruza nova	16	—	Maslo kuhano	250	
Leča	26	—	od K 200— do	500	
Grah	20	60	Maslo surovo od	—	
Laneno seme	45	50	K 200— do	—	
Grašica	22	—	Slanina sveža	165	
Domača detelja	108	—	(špeh)	—	
Gorenjska repa	92	—	Slanina prekajena	178	
Fizol Rioničan	30	—	Mast svinjska	150	
Fizol Prepelčar	28	—	Loj	83	
Fizol Mandalon	26	—	Jajca 100 kom	7	20
Cebula	18	—	Pisanci	2	—
Krompir	7	80	Golobi	80	
Zelje veže	—	—	Raca	3	80
Zelje kislo brez sode	—	—	Gos	6	60
Repa sveža	—	—			
Repa kisla brez sode	—	—			
Brinje	17	60	Kolonijalno blago		
Kumna	74	—	na debelo		
Ozehi	10	—	Riž Rangon od	—	
Gobe suhe	—	—	K 25— do	35	
Jeziče	—	—	Kava Santos od	—	
Zelod	—	—	K 252— do	268	
Sprekovski storži	—	—	Sladkor	80	75
Seno	4	20	Petrolej	28	75
Stena	3	60			
Stelja	3	—			

Jaz sem gorski - domači tkalec

razpošiljam različno blago 40 do 50 metrov ostankov 1. kakovosti K 18— II kakovosti 22 K po povzetju, zajamčeno pristno pralno, brez napake: kanafase, delene, platno, polplatno, rumenurško tkanino, kriseče, brisače, bel gradel, okatorde, cetire, satin, lastnoročno izdelano, krasno trpežno v dolgostih od 3—15 m.

Fr. Marschik,
Češka Germa, pošta Nachod, Orlovsko gorovje.

Posljam pol turata čisto platnenih jepnih robcev 150x200 cm K 15— I tucat belih Jaquard platnenih brisač 60x110 cm 6 K.

Zasluzek!

2—4 K na dan in stalno s prevzetjem lahke pletenine doma. Edino moj stroj za hitro pletenje „Patenthebel“ ima izkušene jsklene dele, plete zanesljivo nogavice, modre in športne izdelke. Predznanje nepotrebno. Poduk zastoj. Oddaljenostne škoduje. Troški mali. Pism. garanc. t. s. jne službe. Neodvisna eksitencija. Prospekt zastoj. Poduje za pospejevanje domačega dela, trgov. sodn. protokol. Karl Wolf, Dunaj, Mariahilf, Nellenkengasse 140. 1891

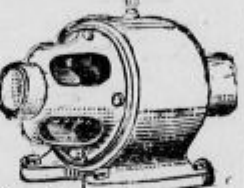
Sukno
In blačevino za moške obleke dobite najceneje iz Japonske razpošiljalca
R. Stormeckl v Celju
Vzorec zastoj.

Lipisko. Friedr. Mester, lastnik preko evropskih meja znane bišve trgovske akademije. Prospekt zastoj.

Kapital 1393
dosežete z rešitvijo naših odlik. iznajdit. problemov po mednarodni trgovski uradbi za patent. novosti, ki jih razpošilja zastoj.
C. Kröggel & Co
Cöln am Rhein.

Komadi za citre
zastoj, kdor pošlje naslove citrašev. 1400
Musikhaus Görkau, Češko

Brigitenavska elektrotehn. tovarna
Dunaj XX, Winterg. 18-21.
Telefon K 14.594.

Dinami in elektromotorji.
Priznato soliden izdelek. Kompletna naprava za lov in moč. Vzorni stroji v obratu v razstavi za stroje v c. k. obrtno pospeševalnem uradu, Dunaj IX, Severingasse 9. 1178

! Ceni fotograf. aparati !

Kompletni fotograf. aparati dajo znamenito dobre slike, s pločca, papirjem, kemikaliji in podukom: velikost slik 6x9 cm K 190, 9x12 cm K 330, 5-70, 9-70 itd. (poština posebej).
Natančne krasne kamere in dvojni anastigmati nedosežni in poceni!
Rabljeni aparati in objektivni znamnih tvrdk zelo poceni! Glavni ceniki obsegajoči 130 strani zastoj, ravnotako priloznostni ceniki.

1395
Elfr. Birnbaum tovarna fotograf. aparatov
Hirschberg 326, Češko.

Proda se izložbeno okno, vrata, hišna vrata in kameniti prag. — Poizve se: **Franc Kraškovic, Stari trg 22, Ljubljana.** 1325 2

Učenec
priden in pošten, se sprejme za sedlarsko obrt pri **Jakobu Trobec**, sedlarju in izdelov. vozov, Kozarje 6, pošta Dobrova pri Ljubljani. 1317

Posestvo na prodaj
v lepem kraju, četrt ure od železniške postaje Št. Janž; poslojpe v dobrem stanu, posetve nad 40 mernikov, 3 lepi travniki. Gozda dovolj za steljo in kurjavo. Za vse je cena 20.000 kron. Odda se pa tudi manj in za manjšo ceno po volji kupca. Plačilni pogoji so ugodni. Več se izve pri lastniku **Alečtju Knezu, Skrovnik, pošta Tržišče, Dolenjsko.** 1327 3

Proda se mlin in žaga
na močni vodi s štirimi pari kamnov, novo urejena naprava, ki nese 2000 do 2800 kron za služka; poslojpa zidana in krita z opeko. Zraven je toliko zemljišča, da se redi lahko ena krava in 20 prešičev. Proda se vsled bolezni za nizko ceno 16.800 kron. Leži blizu velike ceste in tovarne, pol ure od Poličan, v **Podpeč** št. 2, pošta Sv. Duh-Loče. 1328 2

1411 **Učenec**
ki bi imela meščansko šolo, ter je poštenih starišev iz boljše hiše sprejme takoj za trgovino z mešanim blagom **Ivan Zihari, trgovec Mokronog.**
Proda se **posestvo** na Dolenjskem obsegajoče se hišno poslojpe, njive, travnik, gozde, vse skupaj meri 18 oralov. Stalna cena K 9200. Več pove oskrbnik **Jožef Hočevar, Sv. Križ 1 p. Mokronog.** 1415

Slavn. p. n. občinstvu si usojam najvljudneje javiti, da izdelujem in prodajam raznovrstne

cementne izdelke

kot **podboje** (bangerje) klepane in neobdelane, **cementne cevi**, mnogovrstne **naprobne okvire**, **podstavke za kozolce** in sploh vse v to stroko spadajoče predmete, natančno po naročilu. Cene nizke, postrežba točna. - Za obilna naročila se priporočam z velespoštovanjem 1180
Karol Zajc, Domžale štev. 126.

Grand Prix svetovna razstava Paris 1900. 1303

Kwizdov restitucijski fluid

Voda za pranje konj.
Cena: 1 steklenica K 2-80.
Nad 50 let v rabi na dvornih konjušnicah in jahališčih za ojačenje in zopetno krepitev po velikem, trudapolnem delu pri otrpnosti kit itd., sposobi konja k izrednemu naporu pri vožnji.
ilustrovani ceniki zastoj in franko od glavne zaloge
Franc Jan. Kwizda c. in kr. avstr.-ogr., kralj. rum. in kralj. bulg. dvorni zal., okrož. lekarnar, **Korneuburg pri Dunaju.**

Podpisani s tem vljudno naznanjam, da sem otvoril dne 1. maja t. l.

notarsko pisarno

v Ljubljani, na Dunajski cesti štev. 32 v pritličju hiše „Zadružne zveze“ poleg pisarne g. dr. Pegana. — Uradujem ob delavnikih od 8.—12. in od 1/2 3.—6. ure.
V Ljubljani, 2. maja 1911.
Maté Hafner, c. kr. notar.

Prva produktivna zadruga

Izdelovalnica cerkvenih umetnih reči pri Sv. Ulrichu, Gröden, Tirolsko (reg. zadr. z om. jam.)
ni nikak prekupni zavod, ampak obstoji iz lastnih izdelovateljev in se prečast. duhovščini toplo priporoča pri potrebi oltarjev, prižnic, križevih potov, majhnih grobov, kipov itd. itd.
Pojasnila dajo: 1399
c. kr. obrtno pospeševalni urad, Dunaj, slav. obrtno-pospešev. zavod trg. zbornice, Bozen, c. kr. obrtna šola za risanje in modeliranje v St. Ulrichu, Gröden.
Proračuni, risbe, katalogi točno in brezplačno.

Vprašajte Vašega zdravnika ako ni Lovacrin voda za lasje

edino učinkajoče sredstvo za rast las in brade!

Lovacrin

povzroči dolge lasje in rast brade zapreči izpadanje las in odstrani luskinje. Tisoč to izreka. 1 steklo, ki se rabi več mesecev, K 5, 3 stekla K 12. Lovacrin-milo 1 kos K 1, 3 kosi K 2-50, 6 kosov K 4. Razpošilja Ludovik Pollak preje M. Feith, Dunaj VII, Seldengasse 43. Dalje se dobi v mnogih drogerijah, parfum. in lekarnah. Prospekti zastojni in franco. 271

Samonaravnost

od naše tovarne kupijo zasebniki blago za gospode in dame

najboljše kakovosti po najnižjih tovarniških cenah. Dobi se vsaka mera. Ostanke po čudovito nizkih cenah.

Zahite sjte vzorce!

Prva blaz. razpošilj. tovar. blaga „**SUDETIA**“

Krnov (Jägerdorf) št. I. 8173 Avstr.-Slezija.

Čeno posteljno perje!

1 kg sivga, dobrega skubljenega 2 K; boljšega 2 K 40; prima polbeloga 2 K 80; beloga 4 K; beloga puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, anežnobeloga, skubljenega 6 K 40; 1 K; 1 kg puha 6 K, 7 K; beloga puha 10 K; najfinejši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franco.

Dovršene postelje iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nenking-blaga. 1 perlica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 6 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim, puhatim posteljinim serjem 16 K; z polgubom 2 K; z puhom 24 K; posamezne perlice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; perlice 34 cm dolge, 40 cm široke, K 15, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje perlice iz močnega, pasustega gradla 180 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franco. Zemlja dovoljena, za nepovojno denar nazaj. Cenik zastojni in franco.

S. BENISCH, v Dešenici št. 71. Češko.

Imate li kedajtakougodno priliko? Kje še, kot pri meni, dobite 40 metr. sortiranih ostan- kov med istimi:

17'-K?

Delen zelo moderni vzorci za damske obleke in bluze. Ang. e fir okusni vzorci za srajce, bluze itd. Kanafas žilavne barve za postelne prevleke. Oksford za moške srajce za vsakdanjo uporabo, zelo močan. Platno belo izborna kakovost. Pepita bi go za obleke in bluze. Modrikast blago za suhinske predpasnike in obleke za doma; za samo

Vsi ostanke popolnoma brez napake in zajamčeno pristno barvni. Dolgost ostanke 3-10 metrov. Nikak riziko. **Naročite takoj!** Dalje 40 metr. finega p-stna za žilvino in posteljno perilo za K 19-50. Rjube brez šiva, zajamčeno platno, nedosežna dobra kakovost 150 cm široke, 270 cm dolge, komad K 265. Najmanj se odda 6 kosov. karpošilja se po povzetju!

Thalnicna Julij Kantor, Baby pri Nachodu (Češko).

Več posestev

Je na prodaj na Štajerskem.

Kdor želi kupiti, naj piše na naslov: Hotel „Avstrija“ v Slovenski Bistrici. 1268

Podpisani priporoča gg. zdravnikom in slavnim občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih **kilnih in trebušnih pasov**, kirurg. obvez in vate, kirurg. in med. instrumentov, aparatov, umetnih udov po meri in naročilu, nogovic iz gumija ter drugih gumijevih priprav, brizgalnic, mehurjev itd. Naročila po pošti najnatlačneje in naglo. — **Lastna delavnica**, zato se lahko naroči po meri. (Za vprašanja po pošti naj se priloži znamka.)

K. PIOTROWSKI, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 32, (Levčeva hiša.)

„Jajag“ sesalke za gnojnico

iz kovanega železa. V izgotovljenem stanju pocinjene v ognju. Avto-geno zvarjene. Nikakega rjavenja. Se ne zlomi. Velika stalnost in lažje ter priročneje kot enake sesalke. Največja delazmožnost: dviga v treh minutah 900—1200 litrov

J. A. John, akcij. dr., Dunaj IV.,
Frankenberggasse 4/144. 12

Patniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na **Simona Smetetka** v Gubjani Kolodvorske ulice 26. Vskakovrstni Pojasnila daje se brezplačno.

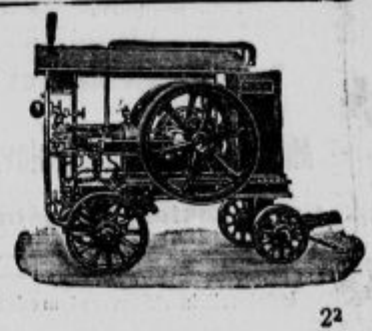
1 do 2 vinarja obratnih strokov za 40 in HP z mojim pat.

motorjem z močnim pri-fiskom in za surovo olje

od 16 HP naprej: 4 do 5 vin. pri mojih petrolinskih motorjih in petrolinskih lokomobilah, dalje 2-10 HP tudi stoječe motorje

Tvornica motorjev
L. WARCHALOWSKI
Dunaj III, Paulusgasse 1.
Na tisoče motorjev v obratu. Cenovniki gratis. Ugodni plačilni pogoji. V zalogi tudi že rabljeni petrolinovi motorji. 315

Redilni prašek za živino za govedo, konje in prašiče.

Kmetovalci! Pazite pri nakupu natančno na zavijanje, ki je postavno zavarovano in na pristnost znamke. Varujte se prav posebno pred redilnim praškom, ki se ponuja na deželi po zelo visokih cenah od okoli idočih krošnjarjev in agentov. Gre se navadno za manjvredno, pogostokrat mogoče niti za neškodljivo reč; že veliko kmetov je bilo na ta način ogoljufanih.

Važni migljaji za kmetovalce.

Ako se doda k zivežu **Richterjev redilni prašek za živino**, se živini poveča veselje do žretja, pospeši se dobra prebava in pravilno odvajanje. **Richterjevi redilni praški za živino** so se izkazali že več vrst let kot izredno sredstvo za pitanje in za rejo živine; ti so najboljše sredstvo proti boleznim v kosteh domače živine in služijo posebno za rast in okrepitev okostja. Noben kmetovalec ne bi smel opustiti uporabo **Richterjevega redilnega praška za živino**. Ti praški niso nobeno tajno sredstvo, tudi nikako zdravilo. Ti so na podlagi natančnih poskusov praktičnih kmetovalcev iz najbolj učinkujočih sestavin arom. rastlin in iz soli napravljeno dietetično domače sredstvo in prosti strupenih snovi. Kot taki se smejo povsod prosto prodajati in se dobe povsod v večjih in boljših prodajalnah. V slučajih boleznih domače živine svetujemo kmetovalcem, da ne pozabijo poklicati živinozdravnika.

C. RICHTER-jeva lekarna „pri orlu“ v Welsu, Gorenje Avstrijsko.

Ustanovljena pred letom 1700.

Manjkati ne bi smel v nobenem kmetijstvu **zdravniški povodec pri telenju.**

Olajša pri težkih porodih in napačni legi. Ze več let pri tisočih posestnikih v uporabi. Mnogoštevilna hvalna priznanja. Kompletna garnitura K 3.—. Gosp. prof. dr. Karl Keller na porod. kliniki c. kr. živinozdravniške visoke šole na Dunaju piše: Povodec pri telenju je bil na porod. kliniki z največjo zadovoljnostjo uporabljen in se uporaba istega najbolj priporoča.

Izredno praktični pripomoček za živali, ki se preobzrejo ali ki trpe na napačnosti je **požiralnik.**

Tudi pri ščipanju konj kakor je dokazano je velike koristi. — Velik požiralnik (za govedo) K 6.—, majhen požiralnik (za teleta, ovce) K 5.—.

Velški redilni praški za živino se dobe: Jos. Deisinger, Skofjaloka; Ivan Kranjc, Borovnica; F. Dolenz, Kranj; Fr. Mlakar, Lesce; Brata Kobé, Novomesto; Rudolf Brundula, Guštanj; Rud. Čebulj, Prevalje; R. D. Taurer, Dobrlavas; Lebinger & Bergmann, Litija.

Najlepše blago!

za damske obleke, črne salonske obleke, površnike, plašče itd., razjamenno dobro, trpežne in pristne kakovosti dobavlja

Frant Marek

lovarna za sako, Liberoc, Cechy
Prodaja na drobno in debelo.
Tovarniške cene. Priložnost za najcenejši nakup - Zahtevajte vzorce! 1101

Naročajte, Slovence!

Došle so krasne novosti!

Sukna, volne, svile, cefirja in še raznovrstno drugo perilno blago za spomladansko in poletno sezono. Svetuje se,* da si vsakdo ogleda to veliko zalogo, kakovost blaga in čudovito nizke cene tvrdke:

Hedžet & Koritnik GORICA, Corso G. Verdi 7, in Via Scuole 3. 780

Naročite vzorce, ki se Vam jih pošlje zastoj in franko!

Kdo gre z menoj v sveto deželo?

Rabim: dobrega hlapca pridno deklo in eno vzgojiteljico otrok.

Plača po dogovoru. — Kupim tudi lepo satovje od bučel po najvišji ceni.

I. Eberwein, Bled.

1391

Izvir zdravja so brezalkoholne šumeče limonade

ki se pripravijo z

Maršnerjevimi šumečimi limonadnimi bonboni

iz malin, citron, jagod, črnelj, dišečih jagod, ki se prodajajo kot pastile po 2 in 4 xinarje v papir. vrečkah po 2 in 5 vin.

Pristine samo s to varstveno znamko.

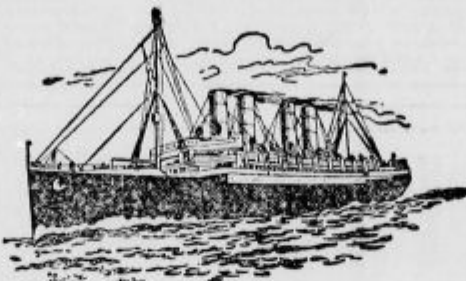
Pristine samo s to varstveno znamko.

Vsakoletna poraba 80 milijonov kosov

Edina izdelovalnica: 1104

Prva češka alkojska družba za oriental. sladorne in čokoladne izdelke. Kralj. Vinogradi prej A. MARŠNER.

Zaloga: Dunnj, XI., Theobaldgasse 4.

Najcenejša in najhitrejša vožnja

v Ameriko

je s cesarskimi brzoparniki

„Kronprinzessin Cäcilja“
„Kaiser Wilhelm II.“ — „Kronprinz Wilhelm“
460 „Kaiser Wilhelm der Grosse“.

Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur EDVARD TAVCAR, Ljubljana Kolodvorska ulica št. 35, nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

2 močna, trezna hlapca

h konjem, katera bi morala voziti hlode iz gozda na parno žago, se sprejmeta pri Oskrbništvu turjaške grajsčine v Hammerstielu, pošta Studenec-Ig. 1361

Uradne ure od 8. rana do 7. ure zvečer

Ustredni banka českých spořitelén

Podružnica v TRSTU Piazza del Ponterosso 2.

Vloge na knjižice:

Premijne vloge:

4 1/4 %

4 3/4 %

Vloge v tekočem računu in vloge fiksno najugodnejše.

Bančno trgovanje vseh vrst. 135 52-1

Oddelek za vadje in kavčje.

Uradne ure od 8. rana do 7. ure zvečer.

Obrnite se zanesljivo na domačo tvrdko, kjer boste najbolje postreženi!

Pripravna birmanska darila.

Nikelnasta ura z verižico K 4'30 in napr. "boljše vrste" 8'— " " " " " " 7'50 " " " " " " " " 9'70 " " " " " " " " 12'— " " " " " " " " 10'75 " " " " " " " " 20'— " " " " " " " " 44'— " " " " " " " " 70, 80, 100 "

Nikelnasta damska ura z verižico K 6'30 in napr. " " " " " " 9'80 " " " " " " " " 12'— " " " " " " " " 18'— " " " " " " " " 16'— " " " " " " " " 20'— " " " " " " " " 80, 40, 80 "

Amer. doubl. zl. zavrat. veriž. z obesk. K 2'35 in napr. Srebrna zavrat. verižica " " " " 1'30 " " " " " " " " 2'— " " " " " " " " 15'— " " " " " " " " 4'— " " " " " " " " 5'— " " " " " " " " 45'— " " " " " " " "

Uhani, zlato na srebro K 1'60 in napr. 14-karatni zlati uhani " " 5'80 " " " " " " " " " " 8'— " " " " " " " " 25'— " " " " " " " " 90'— " " " " " " " "

Vse v finih škatulah — pripravno za darilo.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne ugaja, se tekom 8 dni zamenja ali denar povrne.

Mestni trg (nasproti rotovžja)

H. Suttner - Ljubljana

Sv. Petra cesta Štev. 8

Centik zastoj in poštnine prosto. Lastna tovarna ur v Švicl. - Tovarniška znamka „IKO“.